

De voor- en achterdeur 'open'

Voorstel tot een pilot voor de regulering van de hennepcultuur in Limburg

Venray
Venlo
Weert
Roermond
Sittard-Geleen
Maastricht
Heerlen
Kerkrade

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	4
Hoofdstuk 2 Doelstellingen van de pilot regulering hennepcultuur Limburg	5
2.1 Verminderen van de risico's voor de volksgezondheid	5
2.2 Bevoorrading coffeeshops uit de sfeer van de criminaliteit	6
2.3 Bestrijding van criminele netwerken	6
2.4 Overlast en gevaar in woonwijken verminderen	6
Hoofdstuk 3 Juridische verkenning van een pilot regulering hennepcultuur.....	7
3.1 Het internationale en nationale recht	7
3.2 Opportuniteitsbeginsel en de pilot regulering hennepcultuur	8
Hoofdstuk 4 Pilotvoorstel en bevoorradingscriterium	9
4.1 Aanpassing aanwijzing Opiumwet.....	9
4.2 Aanpassing lokaal beleid.....	9
4.3 Randvoorwaarden.....	10
4.4 Vervolgproces	10
Hoofdstuk 5 Positieve effecten voor de samenleving.....	11

27 september 2013,
Gemeente Heerlen

M. Van de Winkel
A. de Jong

Gemeente Roermond
Gemeente Venlo

E. Berkx
N. Jochijms

Samenvatting

De Limburgse coffeeshopgemeenten hebben besloten gezamenlijk een pilot gereguleerde hennepcultuur ter bevoorrading van de coffeeshops vorm te geven. Behalve de juridische kaders die minister Opstelten hieraan heeft verbonden¹, hebben de betrokken burgemeesters 4 kader stellende doelen geformuleerd. Zoals in hoofdstuk 2 omschreven betreft het:

- Het beheersbaar maken van de risico's voor de volksgezondheid
- De coffeeshops uit het criminele circuit halen
- Verminderen van de overlast en het gevaar in woonwijken als gevolg van hennepkwekerijen
- Bestrijding van de voedingsbodem voor criminele netwerken

Op basis van een juridische verkenning is ervoor gekozen een pilot hennepcultuur te reguleren middels het oprekken van het opportuniteitsbeginsel. Concreet betekent dit de toevoeging van een nieuw gedoogcriterium voor coffeeshops: 'geen bevoorrading anders dan door een voor de hennepcultuur ter bevoorrading van coffeeshops gecertificeerd bedrijf'. Door de teelt uit te laten voeren door een/meerdere reeds bestaand(e) bedrijf(ven) wordt getracht de pilot op korte termijn en met zo weinig mogelijk kosten te realiseren. Daarnaast is de medewerking van verschillende partners, zoals het openbaar ministerie, politie en coffeeshophouders essentieel om deze pilot verder vorm te geven. Aan de voorgestelde pilotperiode van 2-3 jaar wordt een nulmeting en een monitoring verbonden. Op die manier worden de effecten op korte en lange(re) termijn en op lokale en provinciale schaal inzichtelijk.

---

¹ Overleg 1 juni 2013: een voorstel tot regulering/legalisering hennepcultuur mag niet leiden tot een wijziging van wetgeving.

Hoofdstuk 1 Inleiding

In navolging van andere gemeenten dienen de 8 Limburgse coffeeshopgemeenten gezamenlijk een voorstel bij minister Opstelten in om tot regulering van de hennepcultuur voor coffeeshops in Limburg te komen. Hiermee wordt hennep gerelateerde criminaliteit bestreden. Tevens wordt met dit plan beoogd de veiligheid van zowel bewoners, coffeeshophouders als gebruikers te verbeteren. En komt dit plan de gezondheid van de gebruikers ten goede. Ook Limburg vormt immers een vruchtbare voedingsbodem voor de illegale hennepcultuur, mede vanwege het feit dat veel Limburgse steden grenzen aan het buitenland.

Door de toenemende vraag naar en acceptatie van hennepgebruik worden coffeeshops steeds meer geaccepteerd als reguliere onderneming, althans aan de voordeur. De coffeeshops hebben in de loop der jaren een dusdanige grote (binnen- en buitenlandse) vraag en dus bezoekersaantallen verworven, dat door het Rijk overgegaan is tot invoering van het ingezetenen criterium om zo de omvang van de coffeeshops terug te brengen naar kleinschalige coffeeshops. Waar echter nog altijd niets aan veranderd is, is de bevoorrading van de coffeeshops. Uit de rapportage van de commissie Van de Donk uit 2009 ("Geen deuren maar daden") zou opgemaakt kunnen worden dat juist bij besloten, kleinschalige coffeeshops, zoals nu met invoering van het ingezetenen criterium bereikt is, meer ruimte wordt geboden voor regulering van de achterdeur.

Exploitanten zijn op dit moment voor de bevoorrading van de coffeeshops afhankelijk van de hennep uit het illegale circuit. Zo gaat er op jaarbasis bij benadering 8000 kilo hennep en 1300 kilo hasj om binnen de coffeeshops in Limburg.² Huidig beleid laat coffeeshophouders geen andere keus dan dit illegaal in te kopen bij handelaren vanuit het criminele circuit dan wel bij kleine thuistelers.

Feitelijk zijn hiermee de volgende nadelen van het huidige Nederlandse gedoogbeleid te benoemen:

1. Door het gebruik van illegaal geteelde hennep kan de volksgezondheid niet worden beschermd: de kwaliteit en veiligheid van het product kan niet worden gegarandeerd aan de gebruiker.
2. De coffeeshophouders zijn gedwongen hun hennep uit het illegale circuit te betrekken.
3. De hennepcultuur- en handel is (groten)deels in handen gekomen van de georganiseerde criminaliteit.
4. De illegale teeltlocaties zorgen voor overlast en gevaar voor omliggende woningen.

Omdat de gemeenten middels hun vergunningen-, gedoog- en handhavingsbeleid rechtstreeks invloed hebben op de vestiging en wijze van exploitatie van coffeeshops, is bekeken hoe de achterdeur van de coffeeshops losgekoppeld kan worden van de georganiseerde criminaliteit en onder overheidscontrole kan worden gesteld.

De probleemstelling is als volgt geformuleerd:

Hoe kunnen de acht Limburgse coffeeshopgemeenten gezamenlijk de hennepcultuur reguleren ter bescherming van de volksgezondheid, bestrijding van het illegale netwerk en hennep gerelateerde criminaliteit, alsook ter verbetering van de veiligheid van zowel omwonenden, coffeeshophouders als gebruikers?

---

² Berekeningen op basis van gemeenten Sittard-Geleen, Kerkrade, Heerlen en Maastricht, 2011

Hoofdstuk 2 Doelstellingen van de pilot regulering hennepsteelt Limburg

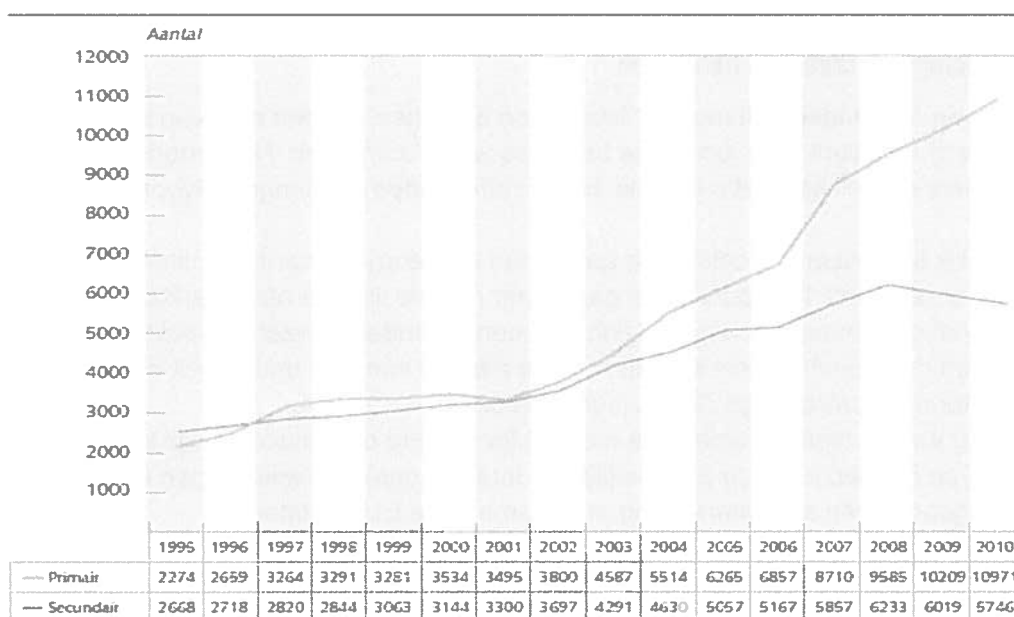
Met de regulering van de hennepsteelt wordt een viertal doelstellingen nagestreefd. In onderstaande worden deze toegelicht.

2.1 Verminderen van de risico's voor de volksgezondheid

De regulering van de hennepsteelt moet de risico's voor de volksgezondheid verminderen. Regulering van de hennepketen stelt de overheid in staat om eisen te stellen aan de teelt van hennep. Dat betekent grote winst voor de volksgezondheid vergeleken met de huidige situatie waarin de controle op de kwaliteit van de hennep ontbreekt.

Landelijk neemt het aantal cannabisgebruikers met een hulpvraag bij de verslavingszorg nog altijd toe. Tussen 2009 en 2010 was er sprake van een toename van zeven procent, het aantal cliënten dat ingeschreven staat met een cannabisprobleem is daarmee bijna vijf keer zo groot ten opzichte van 1995.³

Figuur 2.5 Aantal cliënten bij de (ambulante) verslavingszorg met primaire of secundaire cannabisproblematiek, vanaf 1995

Bron: LADIS, IVZ (Ouweland et al., 2011).

In navolging hiervan toont onderzoek aan dat het aantal ziekenhuisopnames met cannabisproblematiek als neventdiagnose⁴ blijft stijgen. Ziekenhuizen registreerden landelijk van 2009 naar 2010 een verdere toename van opnames waarbij cannabismisbruik of – afhankelijkheid een rol speelt.⁵

³ Trimbos Instituut, 2011, Nationale Drug Monitor – Jaarbericht 2011

⁴ *Nevendiagnose*: de diagnose die naast de typerende diagnose een rol speelt voor de extra inzet bij behandeling van de patiënt, en de complexiteit van het zorgtraject beschrijft, Woordenboek Ziekenhuiszorg, via de site "Diagnose Behandeling Combinatie" (http://www.dbconderhoud.nl/index.php?option=com_glossary&letter=N&id=308)

⁵ Trimbos Instituut, 2011, Nationale Drug Monitor – Jaarbericht 2011

Door het stellen van kwaliteitseisen, bijvoorbeeld ten aanzien van de hoogte van het THC-gehalte, dienen de risico's voor de volksgezondheid teruggebracht te worden tot een aanvaardbaar niveau. Het begrenzen van het maximale gehalte werkzame stof in softdrugs wordt genoemd in het regeerakkoord van het Kabinet Rutte II.⁶ Naar verwachting wordt dit nieuwe gedoogvoorschrift opgenomen in de Aanwijzing Opiumwet. Hierop vooruitlopend mag de hennep die binnen deze pilot geproduceerd en geleverd wordt, een maximaal THC-gehalte van 15 % bevatten.

De gezondheidswinst voor het coffeeshopbeleid kan door regulering van de hennepcultuur niet alleen worden veilig gesteld maar zelfs versterkt worden. Door een constante kwaliteit te leveren kan (voor een deel) problematisch gebruik voorkomen worden.

2.2 Bevoorrading coffeeshops uit de sfeer van de criminaliteit

Coffeeshophouders kopen op dit moment hun hennep bij het illegale circuit. Veelal van een veelvoud aan thuiskwekers dan wel beroepsmatige kwekers. Van de een meer dan van de ander, zo blijkt uit gegevens van opgerolde illegale hennepplantages in Heerlen. Door hennepcultuur te reguleren zijn coffeeshophouders niet langer afhankelijk van de teelt door de georganiseerde criminaliteit dan wel kleine thuistelers.

2.3 Bestrijding van criminele netwerken

De regulering van de hennepcultuur moet er tevens toe bijdragen dat een deel van de georganiseerde criminaliteit haar lucratieve business wordt ontnomen. Na invoering van de gereguleerde hennepcultuur kan het criminele circuit coffeeshops niet langer bevoorraden.

Dit is een moeilijk te realiseren doelstelling aangezien de georganiseerde criminaliteit naar verwachting in eerste instantie op zoek zal gaan naar nieuwe illegale afzetmarkten.

De regulering van de hennepketen moet leiden tot een veranderde inzet van politie en justitie. Deze kan doelgericht ingezet worden op de aanpak van - en onderzoek naar - de netwerken achter de grootschalige illegale hennepcultuur.

Of de regulering van de teelt in combinatie met het flankerend beleid uiteindelijk leidt tot minder export van hennep is mede afhankelijk van internationale ontwikkelingen op het gebied van drugsbeleid en strafbaarstelling, met name in de EU-lidstaten⁷.

2.4 Overlast en gevaar in woonwijken verminderen

Voor de bevoorrading van hun shops zijn coffeeshophouders op dit moment genoodzaakt hun hennep bij illegale telers te kopen en deels, voor zover het hasj betreft, illegaal vanuit het buitenland Nederland in te brengen.

Illegale hennepkwekerijen, met name bij kleine thuistelers, zijn vaak tikkende tijdbommen vanwege de ondeskundige stroomaansluitingen (illegale stroomaftakkingen) waardoor brandgevaar op de loer ligt, en in een aantal gevallen ook daadwerkelijk voorkomt. Zo is in Heerlen geconstateerd dat bij 90 tot 95% van de ontmantelde kwekerijen direct brandgevaar voor de omgeving aanwezig was. Dit is het gevolg van het illegaal aftappen van stroom in de meterkast. Door de bond van verzekeraars is zelfs geconstateerd dat 1 op de 4 branden hennep gerelateerd is.

---

⁶ Rutte, Samsom, 2012, *Bruggen slaan, Regeerakkoord VVD – PvdA*, pg. 27

⁷ Zie de ontwikkelingen op het gebied van drugsbeleid in landen als Portugal, Spanje en Tsjechië.

Daarnaast leveren het illegaal aftappen van stroom nabij de gastoevoer en het risico op de legionellabacterie als gevolg van de hoge luchtvochtigheid in combinatie met hoge temperaturen directe risicosituaties op voor omwonenden. Bijkomende overlast wordt veroorzaakt door de stank van hennep en het geluid dat wordt geproduceerd door de continu werkende afzuiginstallaties. Aan dergelijke gevaren mogen onze bewoners en hulpverleners niet bloot worden gesteld.

Met de regulering van de hennepcultuur ter bevoorrading van de coffeeshops, in combinatie met de aanpak van hennepcultuur, wordt beoogd de illegale teelt in woonwijken tegen te gaan. Hiermee wordt de veiligheid van de woonwijken verbeterd. Aanvullend wordt beoogd potentiële hennepcultuurhouders af te schrikken en te ontmoedigen. Het normaliseringsproces waaraan de hennepcultuur en het softdrugsgebruik onderhevig zijn, wordt op die manier doorbroken.

Regulering van de hennepcultuur biedt niet alleen voordelen op het gebied van de volksgezondheid en de aanpak van de gevaarstelling en overlast in de woonwijken. Tevens wordt de betrokkenheid van de georganiseerde criminaliteit bij het gedoogbeleid bestreden doordat zij de coffeeshops niet meer kan bevoorraden. Nederland laat het buitenland in navolging van de aanpak van de coffeeshops (invoering van het ingezetenen criterium) nu ook, middels regulering van de teelt, zien dat de criminele netwerken achter de illegale hennepcultuur worden aangepakt en ontmoedigd.

Hoofdstuk 3 Juridische verkenning van een pilot regulering hennepcultuur

In dit hoofdstuk worden de juridische aspecten van een pilot regulering hennepcultuur belicht. Na een eerste juridische verkenning heeft een regulering middels het opportuniteitsbeginsel, zoals opgenomen in de Aanwijzing Opiumwet van de procureurs-generaal van het openbaar ministerie, de voorkeur. In het onderstaande wordt dan ook een voorstel uitgewerkt tot aanpassing van de Aanwijzing Opiumwet.

3.1 Het internationale en nationale recht

De teelt, handel, aanwezig hebben, vervaardigen en in- en uitvoer van softdrugs zijn op basis van de Opiumwet verboden en strafbaar. Behalve nationale wetgeving is de regelgeving omtrent het drugsbeleid tevens gebonden aan de kaders zoals omschreven in internationale verdragen: "Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen (1961) en het "Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen" (1988). Lidstaten zijn op grond van beide verdragen gehouden aan een verbod op het verkopen, verhandelen, produceren en bezitten van cannabis. Echter, de mate waarin deze strafbare feiten worden gehandhaafd en vervolgd wordt aan de lidstaten zelf overgelaten. Het Koninkrijk der Nederlanden heeft hiertoe in het VN-verdrag expliciet een voorbehoud gemaakt waarin staat dat het gestelde in de verbodsbepaling (artikel 3, lid 6, 7 en 8) wordt aanvaardt 'voor zover de daaruit voortvloeiende verplichtingen overeenstemmen met de nationale strafwetgeving en het nationale strafrechtelijke beleid'.⁸ Hiermee heeft Nederland de mogelijkheid gecreëerd een eigen strafrechtelijk beleid te realiseren waarbij doeltreffendheid van opsporing en rechtshandhaving niet voorop hoeven te staan.

---

⁸ <http://www.minbuza.nl/producten-en-diensten/verdragen/zoek-in-de-verdragenbank/1988/12/003363.html>; voorbehoud Koninkrijk der Nederlanden, 10 maart 1999

Middels het opportuniteitsbeginsel is hieraan in de praktijk invulling gegeven: in het kader van de volksgezondheid en de openbare orde wordt de verkoop en het bezit van (kleine hoeveelheden) softdrugs gedoogd. Dit betekent dat hoewel deze activiteiten strafbaar zijn gesteld, er gekozen is niet handhavend op te treden. Deze juridische constructie is, aangezien deze in het verdrag is vastgelegd, internationaal geaccepteerd. In navolging hiervan is onlangs in de staten Washington en Colorado (VS) middels een referendum tot legalisering van recreatief gebruik van cannabis besloten.

Op nationaal niveau wordt het softdrugsbeleid zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk gehandhaafd. Het gedoogbeleid van het Openbaar Ministerie, zoals opgenomen in de Aanwijzing Opiumwet, heeft alleen betrekking op het bezitten en de verkoop van softdrugs door de coffeeshop. De coffeeshop is aan voorwaarden gebonden, de AHOJGI criteria. De exploitant dient mee te werken aan het toezicht op de naleving van deze criteria. De teelt van softdrugs valt buiten het gedoogbeleid en is in de Aanwijzing Opiumwet in twee categorieën opgedeeld. "Niet-beroeps/bedrijfsmatige" teelt door volwassenen heeft geen opsporingsprioriteit. Bij ontdekking volgt een politiesept en moet de teler afstand doen van de planten. Bij het bepalen of de teelt 'beroeps/bedrijfsmatige' is, wordt gelet op de schaalgrootte van de teelt (meer of minder dan vijf planten), de mate van professionaliteit (belichting en bevloeiing van de planten) en het doel van de teelt (is het oogmerk geldelijk gewin). In de afgelopen jaren is de aanpak van de 'beroeps/bedrijfsmatige' teelt geïntensiveerd en is de strafmaat hierop verhoogd.

In de bestuursrechtelijke handhaving van het gedoogbeleid (verkoop en bezit) door de burgemeesters wordt voorzien in artikel 13b van de Opiumwet. De burgemeesters kunnen voor deze bevoegdheid beleidsregels vaststellen indien in hun gemeente coffeeshops worden gedoogd. Uit het oogpunt van rechtszekerheid dienen de beleidsregels, waarin het gedoogbeleid van de coffeeshops wordt opgenomen, met de gedoogcriteria in overeenstemming te zijn gebracht. Afstemming van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving van het gedoogbeleid vindt plaats binnen de lokale driehoek van burgemeester, Officier van Justitie en de politie chef robuust basisteam.

3.2 Opportuniteitsbeginsel en de pilot regulering hennepeteelt

Analoog aan het gedoogbeleid voor coffeeshops wordt, op basis van bovenstaande kaders, voor de pilot regulering hennepeteelt Limburg een juridisch kader op basis het opportuniteitsbeginsel beargumenteerd.

De voorwaarden/criteria op basis waarvan wordt afgezien van strafrechtelijke handhaving worden bepaald door het Openbaar Ministerie. Het Openbaar Ministerie kan het dan ook mogelijk maken een coffeeshop voor te schrijven de te verkopen voorraad bij een bepaalde teler in te kopen: het 'bevoorradingscriterium' (B-criterium).

"Geen bevoorrading anders dan door een voor de hennepeteelt ter bevoorrading van coffeeshops gecertificeerd bedrijf."

Dit criterium kan als aanvulling op de huidige gedoogcriteria (AHOJGI) worden opgenomen in de Aanwijzing Opiumwet. Dit betekent dat een coffeeshop slechts bevoorraad mag worden door een bedrijf dat door de Rijksoverheid is gecertificeerd voor de levering van softdrugs aan coffeeshops. "Beroeps/bedrijfsmatige" teelt door volwassenen heeft in dit geval geen opsporingsprioriteit wanneer deze teelt plaatsvindt voor directe levering aan de coffeeshop.

De burgemeester dient dit bevoorradingscriterium in de beleidsregels op te nemen, om de toepassing van zijn bevoegdheid op grond van artikel 13b van de Opiumwet te kunnen effectueren bij overtreding van deze gedoogvoorwaarde.

Hoofdstuk 4 Pilotvoorstel en bevoorradingscriterium

Het gedogen van de verkoop van softdrugs is decennia lang praktijk en het gebruik is in toenemende mate genormaliseerd. De teelt van hennep wordt daarentegen nog altijd niet gedoogd, maar heeft al lange tijd handhavingsprioriteit. De handhaving treft vooral de thuisteelt. Doordat de vraag naar softdrugs blijvend is, is de teelt deels in handen gekomen van de criminele netwerken. Hierdoor is de kwaliteit en de veiligheid van de softdrugs onder druk komen te staan en veroorzaakt de teelt overlast en gevaar voor omliggende woningen.

De burgemeesters van de 8 coffeeshopgemeenten komen daarom met een pilotplan regulering van de hennepsteelt.

De doelen die aan dit plan ten grondslag liggen zijn:

- Het beheersbaar maken van de risico's voor de volksgezondheid
- De coffeeshops uit het criminele circuit halen
- Verminderen van de overlast en gevaar in woonwijken als gevolg van hennepkwekerijen
- Bestrijding van een voedingsbodem voor criminele netwerken

Om tegemoet te komen aan de voorwaarde die vooraf door de minister is gesteld, namelijk dat de regulering van hennepsteelt niet tot een wetswijziging mag leiden, zijn de juridische mogelijkheden uitdrukkelijk bekeken. Hieruit is geconcludeerd dat middels de oprekking van het opportuniteitsbeginsel, op basis waarvan de verkoop en het bezit van softdrugs door coffeeshops wordt gedoogd, de bevoorrading van de Limburgse coffeeshops door gecertificeerde bedrijven op basis van een gedoogvoorwaarde mogelijk kan worden gemaakt.

Om bovenstaande problemen aan te pakken en de doelstellingen te behalen wordt voorgesteld:

4.1 Aanpassing aanwijzing Opiumwet

Voor de uitvoering van deze pilot het Openbaar Ministerie de gedoogcriteria (AHOJGI) te laten aanvullen met het criterium 'Geen bevoorrading aan Limburgse coffeeshops, anders dan door een voor de hennepsteelt ter bevoorrading van coffeeshops gecertificeerd bedrijf'. Dit betekent dat de coffeeshops in Limburg bevoorraad moeten worden door een of meerdere bedrijven die door de Rijksoverheid hiervoor zijn gecertificeerd.

Hiermee wordt aan de beroepsmatige/bedrijfsmatige teelt geen opsporingsprioriteit gegeven, wanneer de teelt plaatsvindt door een dergelijk gecertificeerd bedrijf dat kweekt voor levering aan de coffeeshops.

4.2 Aanpassing lokaal beleid

Door de burgemeesters van de 8 coffeeshopgemeenten van Limburg wordt hetzelfde criterium opgenomen in het lokale beleid. Hiermee wordt aangegeven dat aan de beroepsmatige/bedrijfsmatige teelt geen handhavingsprioriteit wordt gegeven, wanneer de teelt plaatsvindt door een dergelijk gecertificeerd bedrijf dat kweekt voor levering aan de coffeeshops in de Limburgse gemeenten.

En andersom betekent dit tevens dat wanneer de coffeeshop inkoop bij een door de overheid gecertificeerd bedrijf, de achterdeur van de shop niet wordt gehandhaafd.

4.3 Randvoorwaarden

Dit voorstel wordt voor de 8 coffeeshopgemeenten van Limburg gedaan, aangezien de verwachting is dat de effecten beter zichtbaar worden indien de pilot in een groter gebied wordt uitgezet. Limburg heeft op dit moment 32 coffeeshops.

Van groot belang is dat de teelt door één of meerdere gecertificeerde bedrijven gebeurt, waarbij gebruik wordt gemaakt van hun expertise. Deze gecertificeerde bedrijven dienen de in de coffeeshops veelgevraagde hennep en hasjsoorten te telen waardoor het aanbod aansluit bij de vraag van de klanten.

(Een deel van) De accijnsheffing/btw-opbrengsten over de hennephandel dient besteed te worden aan preventie, verslavingszorg en handhavingsbeleid met betrekking tot drugsoverlast gerelateerd aan de illegale hennepcultuur.

De coffeeshops dienen alleen van deze gecertificeerde bedrijven af te nemen, waardoor de inkoop daadwerkelijk geheel 'open' gebeurt.

Daarnaast is het voor het monitoren van de effecten gewenst een pilot van meerdere jaren uit te voeren. Voorgesteld wordt een periode van 2-3 jaar te gebruiken om deze regulering op een doordachte en verantwoorde wijze door te voeren.

Aanvullend dient het handhavingsbeleid op de illegale hennepcultuur onverminderd voortgezet te worden. Zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk. Immers, de thuisteelt zal met de invoering van deze pilot niet direct verdwijnen aangezien een deel van de teelt op dit moment al bestemd is voor de illegale handel en de export naar het buitenland.

Om de aanpak van die illegale hennepcultuur kracht bij te zetten zou een hogere strafmaat overwogen kunnen worden, ter ontmoediging van deze teelt.

4.4 Vervolgproces

Bij de uitwerking van deze pilot besteden wij de komende tijd specifiek aandacht aan de volgende punten:

1. Hennepcultuur blijft illegaal en strafbaar, maar via aanpassing van de Aanwijzing Opiumwet wordt teelt door gecertificeerd(e) bedrijf(ven) ter bevoorrading van de coffeeshops geaccepteerd. Deze bedrijven zijn reeds door de Rijksoverheid aangewezen. Het betreft geen overheidsbedrijf.
Aan beroepsmatige/bedrijfsmatige teelt wordt geen handhavingsprioriteit gegeven wanneer teelt door een dergelijk gecertificeerd bedrijf plaatsvindt. Limburgse coffeeshops mogen alleen inkopen bij deze bedrijven.
2. Via een aanpassing van de Aanwijzing Opiumwet de gedoogcriteria AHOJGI aanvullen met een B-criterium: 'Geen bevoorrading aan Limburgse coffeeshops, anders dan door een voor de hennepcultuur ter bevoorrading van coffeeshops gecertificeerd bedrijf'.
3. Burgemeesters van de 8 coffeeshopgemeenten van Limburg nemen dit criterium op in lokaal coffeeshop- en handhavingsbeleid.

4. In overleg treden met Limburgse coffeeshopgemeenten, gecertificeerde hennepcultuur bedrijven, coffeeshopeigenaren en Rijksoverheid om te komen tot afspraken met betrekking tot de hennepcultuur/bevoorrading en ontheffingen.
5. Afspraken maken over voorzetting huidige handhavingsbeleid en politiecapaciteit met betrekking tot aanpak illegale hennepcultuur.
6. Met de Rijksoverheid tot afspraken komen over besteding accijnsheffing over hennepcultuur voor preventie, verslavingszorg en handhavingsbeleid met betrekking tot aanpak illegale drugshandel overlast.

Bij goedkeuring van dit pilotvoorstel en uitvoering van de hierboven beschreven stappen vindt overleg plaats tussen de 8 Limburgse coffeeshopgemeenten (gemeenteraden), alsook overleg en afstemming met en tussen het Openbaar Ministerie, de politie-eenheden, coffeeshopexploitanten en, met het oog op preventie, de zorginstellingen.

Gestart wordt met vormgeven van een monitor en nulmeting om het effect van de pilot te monitoren en te evalueren. Gedurende de pilot vinden tussentijdse meet- en evaluatiemomenten plaats. Na afloop van pilotperiode vindt een evaluatie plaats.

Hoofdstuk 5 Positieve effecten voor de samenleving

Het huidige coffeeshopbeleid bestrijdt de georganiseerde criminaliteit en gezondheidsproblemen samenhangend met de verkoop van hennepproducten te weinig. Verandering van het beleid naar regulering van de hennepcultuur is op een verantwoorde manier risico's durven nemen om de huidige situatie te verbeteren. De voordelen die aan de regulering verbonden zijn, zijn pure winst voor de samenleving. Met dit Limburgs pilotvoorstel wordt, rekening houdend met het juridisch kader, beoogd de eerder beschreven doelstellingen (zie hoofdstuk 2) te realiseren.

Door kweek te reguleren middels gecertificeerde bedrijven wordt controle op zowel teeltwijze, -locatie en transport, als ook kwaliteit en THC-gehalte van het product mogelijk. Zodoende worden de risico's voor volksgezondheid verkleind. Producten die voorheen nooit aan enige controle onderworpen werden, worden dat nu wel. Het reguleren van teelt leidt daarnaast tot beter inzicht in en controle op het softdruggebruik en softdruggebruikers in Nederland. Dit inzicht maakt sturing mogelijk, waardoor bijvoorbeeld preventie van drugsgebruik beter toegespitst kan worden op kwetsbare groepen. De financiële middelen hiertoe kunnen gehaald worden uit de accijnsheffing over hennephandel.

Tevens wordt de bevoorrading van coffeeshops door het reguleren van de hennepcultuur uit de criminele sfeer gehaald. En wordt criminele netwerken en illegale kwekers de mogelijkheid tot handel met coffeeshops ontnomen. Te verwachten is dat het reguleren van de achterdeur vergelijkbare voordelen heeft als het gedogen van de voordeur. Door de regulering van hennepcultuur wordt de scheiding der markten, zoals sinds de jaren '70 door de rijksoverheid in het belang van de volksgezondheid beoogd, versterkt.

Ook andere vormen van overlast, gerelateerd aan illegale kweek, zullen afnemen. Denk hierbij aan overlast en onveiligheid in de vorm van brandgevaar, stank- en geluidsoverlast, dumpafval en vermindering van gezondheidsrisico's (legionellabesmetting). Door vermindering van illegale kweeklocaties in de wijk neemt de leefbaarheid van de wijken toe. Met gereguleerde hennepcultuur kan de gehele keten van kweek tot en met verkoop voor de Nederlandse markt worden verzorgd.

Een te verwachten neveneffect is dat de Nederlandse teelt, welke momenteel deels voor export bestemd is, dichterbij haar afnemers gaat zitten: in het buitenland.

Hoewel het handhavingsbeleid op de illegale hennepcultuur voorlopig onverminderd voortgezet moet worden, en het ingezetenen criterium alsook de controle op coffeeshops gehandhaafd dient te blijven, worden de kosten die alle partijen maken voor de (straf- en bestuursrechtelijke) handhaving op de langere termijn door regulering van de teelt verminderd. Hetgeen past bij de feitelijkheid dat softdruggebruik en -verkoop door coffeeshops steeds meer genormaliseerd zijn en de handhavingsprioriteit verschuift naar andere vormen van criminaliteit.

Met dit plan is binnen de juridische kaders gekomen tot een pilot om hennepcultuur te reguleren en de negatieve effecten van illegale wietcultuur tegen te gaan. "Nee" zeggen tegen een pilot regulering hennepcultuur is "Ja" zeggen tegen de huidige negatieve maatschappelijke effecten van ons softdrugsbeleid.

6.6

2013-12660

Aangenomen

BYLAGE 12

SP

Raadsvergadering : 19 maart 2013
Agendapunt : Motie vreemd aan de orde van de dag
Onderwerp : Experiment legalisering hennepsteelt

Besluit over de motie :
Paraaf griffier :

Motie

De gemeenteraad van Maastricht, in vergadering bijeen op 19 maart 2013

In overweging nemende dat:

- In Maastricht overlast bestaat als gevolg van illegale hennepsteelt.
- De teelt en levering van wiet nu in handen is van de georganiseerde misdaad, die daar veel aan verdient.
- De gezondheidseffecten van de wiet die nu verkocht wordt niet te overzien zijn, aangezien niemand weet waar deze vandaan komt.
- De gemeente een rol zou moeten spelen in het vergroten van de veiligheid in de wijken, het terugdringen van de georganiseerde misdaad en het grip krijgen op de gezondheidsrisico's voor gebruikers.
- Minister Opstelten plannen van gemeenten op het gebied van hennepsteelt op een rij wil zetten en van een juridisch kader zal voorzien (brief van 04-02-2013)

Is van mening dat:

- Een belangrijke schakel in het softdrugsbeleid ontbreekt, namelijk de zogenaamde legalisering van de achterdeur van coffeeshops, door legalisering van hennepsteelt en de daaraan verbonden handel.
- Maastricht voorstander is van een wetenschappelijk experiment wat mogelijk kan leiden tot legalisering.

Draagt het college op:

- Bij minister Opstelten kenbaar te maken dat Maastricht voorstander is van de legalisering van gecontroleerde hennepsteelt en de daaruit voortvloeiende gecontroleerde legale handel.
- De minister, in antwoord op zijn brief van 04-02-2013, te berichten te onderzoeken onder welke noemer zoals experiment, wetenschappelijk experiment of wat dies meer zij legalisering mogelijk is.
- Minister Opstelten het "Manifest van Maastricht" van 2005 te doen toekomen.
- Vóór 1 april 2013 de minister te berichten.

En gaat over tot de orde van de dag

Leny Eijssen, SP:

Frans Bastiaens, PvdA:

Roos-Marle Bal, GroenLinks:

Bert Jongen, D66:

Esmiralda Thieme, PVM:

John Steijns, Stadsbelangen Maastricht:

2013-12660-11-13-140

Manifest van Maastricht: experiment voor het reguleren van de teelt en handel van softdrugs

Vooraf

Dit manifest dient als eerste aanzet tot de oplossing van de problemen die veroorzaakt worden door de illegale teelt en handel van softdrugs. Een experiment moet inzicht geven of het reguleren van de zogenaamde 'achterdeurproblematiek' een bijdrage kan leveren aan het verbeteren van de leefbaarheid, de volksgezondheid en veiligheid.

In dit manifest worden de knelpunten in beeld gebracht en een oplossingsrichting voorgesteld. De concrete uitwerking hiervan wordt later in overleg met de gemeente Maastricht, de Tweede Kamer en mogelijk andere partners ingevuld.

Dit manifest is tevens een oproep aan het kabinet om de achterdeurproblematiek op te lossen. De strekking van dit manifest zal door middel van een uitspraak van de Tweede Kamer kracht worden bijgezet.

Inleiding

Het Nederlands drugsbeleid neemt internationaal een bijzondere positie in. Sinds 1976 wordt het gebruik van softdrugs in Nederland gedoogd. In het huidige Nederlandse gedoogbeleid wordt een afweging gemaakt tussen het belang van handhaven van wet- en regelgeving enerzijds en het algemene belang van de volksgezondheid anderzijds. Door het voeren van een gedoogbeleid met gereguleerde coffeeshops die cannabisproducten aanbieden is het mogelijk een scheiding te maken met de markt voor harddrugs, die gevaarlijker voor de volksgezondheid zijn. Door het decriminaliseren van softdrugs worden de gebruikers uit het circuit van harddrugs gehouden. Vanuit deze gedachte zijn de coffeeshops ontstaan. Deze redenering wordt door de regering echter niet doorgetrokken naar de teelt en de levering van de softdrugs. Toch zijn de resultaten op het gebied van de volksgezondheid niet ongunstig: de vrije beschikbaarheid van cannabis heeft in Nederland niet geleid tot hogere cijfers van gebruik, misbruik en verslaving van cannabis noch van de andere verboden middelen dan in de ons omringende landen.

Door het gedogen van de verkoop van softdrugs en hiervoor toegestane verkooppunten open te stellen is het mogelijk om deze verkoop te reguleren en te controleren. Door middel van de AHOJ-G criteria (geen affichering, geen harddrugs, geen overlast veroorzaken, jongeren onder de 18 jaar worden geweerd en er mogen geen grote hoeveelheden softdrugs worden verkocht) kan de overheid gedeeltelijk toezicht houden op deze branche. De wetenschap dat er streng gecontroleerd wordt op deze criteria zorgt er voor dat de coffeeshophouders zich hier redelijk goed aan houden. Ook blijkt dat door de aanwezigheid van legale verkooppunten de illegale verkooppunten worden teruggedrongen.¹

De andere kant van de verkoop van softdrugs, namelijk de teelt en aanvoer blijft echter gehuld in onduidelijkheid. De achterdeur wordt op een ondoorzichtige manier bevoorrad, waardoor de georganiseerde criminaliteit kansen krijgt, overlast op de loer ligt en – last but not least – de volksgezondheid en de leefbaarheid in gevaar komt. Nu er door het achterwege blijven van een gereguleerde teelt en aanvoer van cannabisproducten diezelfde volksgezondheid en openbare orde op de bescherming waarvan ons huidige gedoogbeleid is gebaseerd in het gedrang is gekomen, moet in dat licht ook het resterende deel van de softdrugsmarkt worden gereguleerd.

¹ Onderzoeksrapporten "Coffeeshops in Nederland 2004, aantallen coffeeshops en gemeentelijk beleid 1999-2004" en "Cannabis zonder coffeeshop, niet-gedoogde verkoop in tien Nederlandse gemeenten"

Aangezien de markt van softdrugsproducten weinig transparant is en de effecten van regulering van de hele keten niet met zekerheid zijn in te schatten, is een gecontroleerd experiment nodig om te weten wat de gevolgen van het reguleren van ook de teelt en handel kunnen zijn. Uiteraard kunnen de uitkomsten van een in tijd en plaats beperkt experiment niet meer dan beperkt zijn. De bijzondere omstandigheden ter plekke maken dat een experiment niet per se in andere gemeenten in Nederland op die manier kan worden gehouden en dat de conclusies die uit een dergelijk experiment kunnen worden getrokken ook niet per se op alle Nederlandse gemeenten kunnen worden overgedragen. Toch vraagt het huidige inconsistente softdrugsbeleid wel om een eerste stap die inzicht moet verschaffen in een oplossing van de achterdeurproblematiek. De huidige situatie van de teelt en levering van de softdrugs is voor zowel burgers en gemeentebestuurders weinig bevredigend. Een groeiend aantal burgemeesters vindt dat door het tegenstrijdige softdrugsbeleid de geloofwaardigheid van het lokaal bestuur ernstig in het gedrang komt. In bijzondere mate geldt dat voor de gemeenten in de grensgebieden. Onder andere burgemeester Gerd Leers van Maastricht heeft zich duidelijk uitgesproken over de onduidelijke situatie die is ontstaan doordat de bevoorrading en teelt van cannabis nog steeds niet geregeld is. Dit komt de leefbaarheid in gemeenten niet ten goede.

Nadrukkelijk moet worden gesteld dat het reguleren van de achterdeurproblematiek niets te maken heeft met het stimuleren van het gebruik. Door de achterdeur te reguleren sluit je aan bij de realiteit. De realiteit is dat er softdrugs gebruikt worden, worden en altijd zullen worden. Ontkennen van bestaande problemen zal nooit leiden tot de juiste oplossing. Juist door de hele sector te reguleren kunnen allerlei ongewenste neveneffecten voor de leefbaarheid en volksgezondheid worden aangepakt. Hoewel het niet de bedoeling van dit manifest is om in te gaan op de mogelijke schadelijke gevolgen van het gebruik van cannabis, betekent dat niet dat deze gevolgen door de opstellers van dit manifest worden ontkend. Door te reguleren kun je controleren. Evenmin wordt ingegaan op de positieve gevolgen die het gedoogbeleid in Nederland tot nu toe ongetwijfeld heeft gehad als het bijvoorbeeld gaat om het voorlichten van gebruikers, het uit elkaar houden van de soft- en harddrugsmarkt en dergelijke. Dat beleid heeft er in ieder geval aan bijgedragen dat het gebruik van softdrugs in vergelijking met andere Europese landen in Nederland in ieder geval niet hoger en vaak zelfs lager is. Hierdoor kent Nederland een relatief klein aantal harddrugsverslaafden en drugsdoden.

Huidige situatie

Het gedogen houdt in dat de verkoop en het bezit van softdrugs wordt toegestaan. Ondanks dit gedoogbeleid is het softdruggebruik de afgelopen jaren nagenoeg niet gestegen en ligt het gebruik van softdrugs in Nederland niet hoger dan in de rest van Europa. Dat wil niet zeggen dat het huidige gedoogbeleid zonder problemen is. Het gedogen van softdrugs op de manier waarop we dat nu doen heeft bewezen ook belangrijke keerzijden te hebben. Terwijl verkoop en bezit van softdrugs worden gedoogd, blijft de productie van en handel in softdrugs strafbaar (de zogenaamde achterdeurproblematiek). Hierdoor is naast een kleinschalige teelt een omvangrijke min of meer professionele thuisteelt ontstaan die gepaard kan gaan met georganiseerde criminaliteit. Dit concentreert zich in achterstandswijken en legt een extra druk op deze toch al zwakke wijken. Hoewel nader onderzoek daarvoor nog gewenst is, lijkt het er op dat de overlast in bijvoorbeeld Maastricht vooral voortvloeit uit de teelt die criminele organisaties in huizen in stand (laten) houden.

Steeds meer burgemeesters stijgt het water tot aan de lippen en steeds meer burgemeesters scharen zich achter het Amsterdamse Manifest "Open de achterdeur". Gemeenten willen bijvoorbeeld in het algemeen geen strenger coffeeshopbeleid maar wel regulering van de achterdeurproblematiek. De VNG heeft daar nog op gewezen in haar reactie op de Cannabisbrief van de regering. Gemeenten zijn over het algemeen tevreden over het beleid dat zij voeren inzake gedoogde coffeeshops. Wat betreft de VNG hoeft het kabinet geen

afspraken te maken met gemeenten over de totstandkoming van gemeentelijke beleidsplannen, handhavingarrangementen en prestaties. Dat is meestal al door gemeenten zelf geregeld en dat is goed zo. Juist omdat die zaken goed zijn geregeld is de overlast van gedoogde coffeeshops relatief gering. In tegenstelling tot de heldere voorkeur is er al met al sprake van een weinig transparante markt als het om teelt en levering van de softdrugs gaat. Niet alle teelt levert overlast op, maar wel alle teelt is strafbaar. Het gaat er om, om net zoals bij de gedoogde verkoop van cannabisproducten, ook in de teelt het kaf van het koren te scheiden, om telers die aan te spreken zijn op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van gebruikers en de lokale overheden te onderscheiden van telers die dat niet willen. Deze gereguleerde telers hoeven niet meer te worden onderworpen aan overmatige politiecontrole en kunnen zich daardoor richten op normale bedrijfsvoering. Naar verwachting zullen zij in dit geval ook bereid zijn de verantwoordelijkheid op zich te nemen.

De samenleving wordt steeds meer en duidelijker geconfronteerd met nadelige gevolgen en bijeffecten van de blijvende illegale status van de kwekers. Aangezien cannabis na alcohol en tabak het derde genotsmiddel is, heeft de consument er recht op dat de overheid voldoende waarborgen biedt voor onder anderen de volksgezondheid. Onvoldoende aandacht gaat op dit moment uit naar de volgende knelpunten:

1. de controle op de teelt en de samenstelling van de cannabisplant, het zaad en het eindproduct (waaronder het THC-gehalte en pesticiden en zware metalen). Hierdoor bestaat er onvoldoende inzicht in de gevolgen voor de gezondheid;
2. het feit dat burgers onder druk door criminelen worden ingeschakeld bij de productie van softdrugs. Straten en soms zelfs buurten komen daardoor in de greep van georganiseerde criminaliteit;
3. de brandonveiligheid. De brandweer wordt steeds meer geconfronteerd met branden of beginnende branden en wateroverlast veroorzaakt door ondeskundig aansluiten van elektriciteit en water;
4. het effect op het milieu: het ongecontroleerd lozen op het huishoudriool van pesticiden en groeimiddelen die gebruikt worden in kwekerijen;
5. de schade die veroorzaakt wordt aan woningen, waarbij het verhalen van die schade door woningbouwverenigingen nagenoeg onmogelijk blijkt te zijn;
6. en dan de schade die de energiebedrijven leiden, en die vervolgens wordt verhaald op alle energieverbruikers.

De combinatie met de lage prioriteit bij opsporing en vervolging heeft ons gebracht in een situatie die voor vooral de zwakste wijken zeer explosief te noemen is. Deze lage prioriteit wordt mede ingegeven door de zware druk die dat legt op het politie- en justitieapparaat. De volksgezondheidsaspecten dwingen ons om over het cannabisbeleid niet meer overwegend in termen van veiligheid te spreken.

Het reguleren van de softdrugketen en de gevolgen voor de volksgezondheid.

Dit manifest is niet bedoeld om de volksgezondheidsaspecten van softdrugs te beschrijven. Mede doordat hierover nog te weinig bekend is. Een voorbeeld hiervan is het THC-gehalte. Wetenschappers laten nog geen eenduidig geluid horen of een verhoogde THC-gehalte de gezondheid zal schaden. Uit onderzoek blijkt dat gebruikers niet zitten te wachten op cannabisproducten met een hoge THC-gehalte en zij die het wel gebruiken zullen vaker minder gebruiken.

Wel kan gezegd worden dat sommige aspecten van de volksgezondheid gebaat is bij het reguleren van de softdrugketen. Als de hele keten wordt gereguleerd, kun je ook de wijze van telen controleren. Veel problemen voor de gezondheid van gebruikers worden veroorzaakt door het gebruik van pesticiden bij de teelt. Ondanks dat het gebruik van pesticiden verboden

is, wordt het toch veel gebruikt omdat het de meest eenvoudige manier om ongedierte op de plant te bestrijden. Het controleren van de cannabis op gebruik van pesticide voordat het wordt geconsumeerd, is nu niet aan de orde, omdat er geen regels zijn voor de kwaliteit en dus ook geen criteria zijn waaraan de kwaliteit moet worden getoetst.

Mocht uit onderzoek, waarvan de resultaten in 2006 worden verwacht, blijken dat een hoge THC-gehalte aanwijsbaar slechter is voor de gezondheid, dan is het reguleren van de hele softdrugketen de aangewezen weg om dit te controleren. Er kunnen regels worden gesteld en criteria opgesteld.

Dankzij het bestaande gedoogbeleid kan, in samenwerking met verantwoordelijke coffeeshophouders, gezorgd worden voor een goed vestigingsbeleid, voor voorlichting aan gebruikers en andere afspraken worden gemaakt vooral op het gebied van de kwaliteit van de cannabis. Met het reguleren van de hele softdrugketen is ook de volksgezondheid gediend. Regels stellen, criteria opzetten en controleren van de cannabis is een manier om de gezondheidsrisico's van de gebruiker zo veel mogelijk te beperken. Daar hoort ook de voorlichting bij. Door de gebruiker naar de coffeeshop te laten komen kan tevens worden gewezen op de gevolgen van het gebruik van de cannabis. Als daarnaast de coffeeshouder duidelijk zicht heeft op het product dat hij verkoopt kan daaraan gekoppeld goed advies worden gegeven. Sommige steden, waaronder Maastricht, doen al veel aan voorlichting. Dit moet echter landelijk beleid worden.

Door de constante druk op de telers van mogelijke politie-invallen voelden zij zich gedwongen om over te gaan tot een snelle oogst. Dit kan resulteren in een slechtere kwaliteit drugs.

De "Maastricht wet"

Omdat de coffeeshops legaal hun producten mogen verkopen, rijst het grote probleem hoe zij aan hun handelswaar moeten komen. Deze coffeeshops zorgen doorgaans niet voor de grootste overlast. Juist dat deel van de markt waarmee geen afspraken kunnen worden gemaakt namelijk de teelt zorgt voor die overlast. Aangezien de toevoer van cannabis verboden is, is dit deel van de softdrugketen formeel gesteld in handen van criminelen. Zowel thuistelers met iets meer dan vijf plantjes als grote criminele organisaties kunnen bijdragen aan de hierboven geschetste grote problemen die burgers en lokale bestuurders hiervan ondervinden.

De volgende aanpak wordt voorgesteld: Om een effectief softdrugsbeleid te kunnen voeren van teelt tot verkoop is een controleerbare omgeving nodig. Daarvoor is een aanpak nodig die uit twee nauw samenhangende elementen bestaat: enerzijds het *onder strikte voorwaarden toestaan* van een deel van de productie en handel, anderzijds het streng *handhaven* van het verbod op productie en handel voor het niet getolereerde deel van de sector. Om de te verwachten voor- en nadelen inzichtelijk te maken is het van belang dat met de voorgestelde aanpak geëxperimenteerd kan worden. Gerd Leers heeft zich als burgemeester van Maastricht bereid verklaard als eerste dit experiment aan te willen gaan. De problemen in zijn stad en in de Euregio zijn voor een groot deel ontstaan doordat er tussen Nederland, Duitsland en België verschillen bestaan in nationale wetgeving en beleid ten aanzien van softdrugs. Daar waar in Nederland de verkoop van softdrugs onder strikte voorwaarden niet vervolgd wordt, is in Duitsland en België daarin niet voorzien. Hierdoor worden de in de Nederlandse grenssteden gevestigde coffeeshops – die vooral de lokale klanten zouden moeten bedienen - overspoeld door zogenaamde 'drugstoeristen' uit zowel de Euregio als daarbuiten. De druk die hierdoor op deze verkooppunten is ontstaan, heeft er inmiddels toe geleid dat de verkoop – ook buiten de coffeeshops om - sterk is gegroeid, en dat productie en levering zich in het gehele gebied van de Euregio hebben genesteld en door de georganiseerde misdaad worden gedomineerd. Naast de vele duizenden zogenaamde thuiswekkers vindt de productie van cannabisproducten plaats in grootschalige en professioneel opgezette kwekerijen. Behalve de overlast die dit

bezorgt, legt de bestrijding van die overlast en criminaliteit een te groot beslag op de capaciteit van politie en Justitie in de gehele regio.²

Er is een gevaar dat als de regulering van de achterdeurproblematiek alleen in Maastricht in werking treedt, dat de dan illegale handel en teelt zich gaat verplaatsen naar andere steden. Dit zou een reden zijn om er voor te pleiten het experiment niet alleen voor Maastricht te houden maar ook andere gemeenten in te laten doen. Bovendien levert een uitgebreider experiment meer gegevens op over de voor- of eventuele nadelen van de regulering van de achterdeurproblematiek. Andere gemeenten moeten dan wel duidelijk maken te voelen voor aansluiting bij het experiment. Het moet passen in het softdrugsbeleid van die gemeenten. Aangezien het een experiment betreft moet deze pilot beperkt blijven tot nog 3 of 4 andere gemeenten naast Maastricht.

Toestaan onder strikte voorwaarden

Voor het niet vervolgen van teelt en handel is het nodig dat in het kader van de strafrechtelijke handhaving van de Opiumwet richtlijnen worden ontwikkeld op basis waarvan ook de productie van nederwiet en de toelevering daarvan aan coffeeshops wordt geregeld. Op basis van deze richtlijn kunnen gemeenten regels opstellen voor de productie en aanvoer van nederwiet aan coffeeshops. Op hoofdlijnen voorziet een dergelijk aanpak in een lokaal gesloten controleerbaar systeem waar de 'voordeurregels' van de gedoogde coffeeshops onverkort van kracht blijven. Hiervoor zijn meerdere varianten te overwegen. Men kan bijvoorbeeld denken aan het concentreren van de teelt, distributie en verkoop in één of een beperkt aantal panden. Die zouden zich op een duidelijk afgebakend terrein moeten bevinden. Door de compactheid wordt het controleren eenvoudig gemaakt. Er kan ook gedacht worden aan een vergunningstelsel waarbij er legale telers worden aangewezen om onder toezicht van de gemeente de cannabis te kweken. Dit systeem is vergelijkbaar met de wijze waarop de coffeeshops nu zijn vormgegeven inclusief criteria. Deze criteria, die zijn voorgesteld door het Jellinek kliniek in de notitie 'Vernieuwen van cannabisbeleid' en door de Tweede Kamer zijn overgenomen in de vorm van een motie³ worden de BIGH LB-criteria genoemd. Deze criteria houden het volgende in dat:

- er een boekhouding moet worden gevoerd;
- er informatie moet worden verstrekt over de kwaliteit product;
- er geen bestrijdingsmiddelen mogen worden gebruikt;
- er alleen hennepplanten worden verbouwd en
- er alleen wordt geleverd aan coffeeshophouders.
- dit alles onder een deugdelijke bedrijfsvoering (daar valt bijvoorbeeld onder het doorberekenen van de energiekosten) en accijnsheffing.

Onder strikte voorwaarden wordt een gedoogverklaring aan een beperkt aantal bonafide producenten afgegeven. Deze moeten zich behalve aan de bovengenoemde criteria zich uiteraard ook houden aan de bestaande wettelijke kaders rondom milieu, ruimtelijke ordening, de bestrijdingsmiddelen, arbeid en alle overige relevante wetgeving. Daarnaast worden eisen gesteld aan de kwaliteit van het product, de wijze van verpakking en het verstrekken van adequate voorlichting. Deze vorm van regulering is een effectieve oplossing om de problemen rond gezondheid en criminaliteit van softdrugs tegen te gaan. Dit beleid kan naar verwachting een bijdrage leveren aan de oplossing van de hierboven opgesomde zeven knelpunten. Tevens dient bureau BIBOB in geschakeld te worden om verzoekers van een vergunning te screenen op hun criminele verleden. Dit advies van bureau BIBOB kan de gemeente helpen bij het selecteren van de telers.

² Resolutie van Maastricht, 20 mei 2005.

³ Motie van der Ham c.s. (24077, nr. 151)

Denkbaar is dat naast Maastricht ook andere steden zich willen aansluiten. Hiervoor zou ruimte moeten bestaan, omdat niet elke gemeente dezelfde problemen ondervindt of dezelfde aanpak voorstaat. Dit kan tot gevolg hebben dat er differentiatie ontstaat op de wijze waarop het openen van de achterdeur wordt vormgegeven. (Op de juridische achtergrond wordt verderop teruggekomen)

Handhaven

Gemeenten zijn over het algemeen tevreden over het beleid dat zij voeren inzake gedoogde coffeeshops. Wat betreft de VNG hoeft het kabinet geen afspraken te maken met gemeenten over de totstandkoming van gemeentelijke beleidsplannen, handhavingarrangementen en prestaties. Dat is meestal al door gemeenten zelf geregeld. Ook de gemeente Maastricht heeft goede afspraken met onder andere coffeeshophouders, politie en woningbouwverenigingen. Maar om de problemen, die de illegale wietteelt en handel nu nog met zich meebrengt, op te lossen, moet na de regulering van een deel van de teelt het resterende illegale deel van de keten worden onderdrukt. Uiteindelijk wil je bereiken dat de enige spelers van de softdrugketen zij zijn die zich houden aan de regels van de gereguleerde markt. Elke andere vorm moet krachtiger dan nu gebeurt worden bestreden. Om het project een succes te laten zijn moeten deze twee, de regulering en de sterke repressie van de illegale teelt en handel, samen gaan. Wat is er vooral nodig voor een strengere handhaving:

- Als de "Maastricht wet" in werking treedt zal dit in eerste instantie een extra belasting leggen op de gemeentelijk taken. Het ontwikkelen van criteria (eventueel aanvullend op de BIGH-LB criteria), het verlenen van vergunningen en het handhaven van de regels moeten door de gemeenten worden uitgevoerd.
- Voor het opsporen van illegale wietteelt zijn vooral de gegevens (abnormaal hoog elektriciteitsverbruik) die bekend zijn bij de energiebedrijven geschikt. Deze bedrijven zouden een bijdrage aan de opsporing kunnen leveren door beter te controleren en het opnieuw invoeren van de fysieke controle van leidingen bij verhuizingen.
- De politie dient – voor zover zij niet zelf heeft opgespoord - in alle gevallen een follow-up te geven aan de ontdekking: alleen dan wordt een strafrechtelijk traject mogelijk. Thans lijkt door de politie alleen te worden opgetreden na klachten over stankoverlast of overstromingen.
- Bovenal zal op korte termijn aangedrongen moeten worden op verhoging van de prioriteit van de politie voor het opsporen van wietteelt in woonwijken. Hierbij dient nadruk te worden gelegd op een geïntegreerde aanpak van politie, elektriciteitsbedrijf en woningbouwcoöperatie.
- Als de softdrugketen gereguleerd is zal de nieuwe situatie aanleiding moeten zijn om de illegale markt nog sterker aan te pakken. Hiervoor moet eventueel extra menskracht ter beschikking worden gesteld bij zowel politie als justitie.

Door het opsporen en vervolgen van de illegale drugsteelt en -handel zal het totale aanbod gaan dalen. Als het om de concrete Maastrichtse situatie gaat is de verwachting dat het aanbod voor de huidige bona fide coffeeshops slechts beperkt onder druk zal komen te staan. Het nu ongewenste en straks ongewenste deel van de teelt bedient nu waarschijnlijk meer de illegale verkooppunten en/of is gericht op de export. Dit deel van de markt zorgt ook voor de meeste overlast en dient daarom te worden bestreden. Het experiment zal moeten uitwijzen of en zo ja, in welke mate de prijzen in het gereguleerde deel van de markt zullen gaan stijgen en of dit eventueel ongewenste neveneffecten met zich meebrengt. In het geval van stijgende prijzen in het gereguleerde deel van de markt zal mogelijk de vraag naar illegale producten stijgen. In hoeverre een strengere handhaving van het illegale deel van de markt, tot hogere prijzen zal gaan leiden is een aspect waarover het experiment duidelijkheid zal moeten

verschaffen. Uit dit experiment kan even goed blijken dat de prijzen gaan dalen omdat de transactiekosten bij teelt in grotere hoeveelheden (in tegenstelling tot het experiment met medicinale cannabis) lager zullen uitvallen.

Internationale en nationale regelgeving

In de discussie over het Nederlandse gedoogbeleid en de uitbreiding daarvan naar teelt en handel wordt regelmatig het argument gebezigd dat dit vanwege internationale regelgeving niet toegestaan is. De internationale regelgeving die van invloed is op het Nederlands drugsbeleid en vooral op het gebied van de legalisering van de teelt en handel zijn de volgende drie⁴:

- 1) Enkelvoudig verdrag inzake verdovende middelen (1961) en het protocol (1972)⁵ De belangrijkste belemmering die door het verdrag wordt opgeworpen schuilt in artikel 4. Daarin wordt bepaald dat de verdragspartijen de hele keten vanaf de productie tot en met het gebruik en bezit van cannabis, anders dan voor medicinale of wetenschappelijke doeleinden, moeten beperken. Volgens deze bepaling is dus ook de verkoop en bezit van kleine hoeveelheden softdrugs voor eigen gebruik niet toegestaan. Toch is dit geen belemmering gebleken voor het gedoogbeleid zoals Nederland dat nu al geruime tijd kent. De plaatsing van cannabis op de lijst van het VN-verdrag levert geen belemmering op voor het bestaande gedoogbeleid.⁶ Het is niet goed in te zien waarom uitbreiding van het gedoogbeleid naar de - eveneens in artikel 4 genoemde - productie en distributie dat wel zou opleveren. Mede zijn de artikelen 22 en 28 zijn in het kader van dit manifest van belang. Artikel 22 bepaalt dat als een verdragspartij meent dat een verbod op het kweken van cannabis de aangewezen manier is om het welzijn en de volksgezondheid te dienen deze weg gekozen moeten worden. De opstellers menen echter dat de volksgezondheid juist gediend is bij een gereguleerde en gecontroleerde manier van kweken. Andere artikelen lijken "geen onoverkomelijke belemmeringen" op te leveren voor een uitbreiding van het gedoogbeleid.
- 2) Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen (1988). Dit verdrag verplicht de ondertekenaars maatregelen te nemen tegen illegale drugshandel en -productie. Nederland heeft echter een voorbehoud gemaakt met betrekking tot de verplichtingen die uit het verdrag voort vloeien. Nederland accepteert de verplichtingen alleen indien die in overeenstemming zijn met de Nederlandse strafwet of het nationale beleid ten aanzien van criminaliteit.
- 3) Het "Kaderbesluit betreffende de vaststelling van minimumvoorschriften met betrekking tot de bestanddelen van strafbare feiten en met betrekking tot straffen op het gebied van de illegale drugshandel" is niet van invloed op de regulering van de achterdeur aangezien het slechts van toepassing is op de handel met winstoogmerk en zonder machtiging van drugs.

De Nederlandse regering stelt zich op het standpunt dat het bestaande gedoogbeleid niet in strijd is met internationale verdragen of Europees recht. Het is niet goed in te zien waarom een experiment waarin een vervolmaking van het bestaande gedoogbeleid wordt voorgesteld, wel daarmee in strijd zou zijn. Bovendien wordt daarmee recht gedaan aan het in de Nederlandse Opiumwet gemaakte onderscheid tussen soft- en harddrugs. Ook de ministers van VWS en Justitie hebben onlangs moeten erkennen dat "er een spanningsveld [bestaat]

---

⁴ Dit onderdeel van de tekst is vooral ontleend aan: Peter Cohen en Mark Teurlings, "Het regelen van de 'achterdeur' van coffeeshops", NJB, 11 februari 2005; de European Legal Database on Drugs (<http://eldd.emcdda.eu.int/>);

⁵ <http://www.ukcia.org/pollaw/lawlibrary/singleconventionnarcoticdrugs1961.html>

⁶ Zoals ook de minister van VWS, mede namens de minister van Justitie antwoordde op schriftelijke kamervragen van de leden Albayrak en Timmer (PvdA), 1-9-2004.

tussen de in Internationale verdragen gehanteerde risico-inschatting” en de risico-inschatting van Nederland ten aanzien van softdrugs.⁷

Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat een vervolgstap in het Nederlandse gedoogbeleid op internationale kritiek zal stuiten. Aangezien dit echter ook het geval was bij de aanvang van het Nederlandse gedoogbeleid en nu kan worden geconstateerd dat veel landen bij de opsporing van cannabis geen of nauwelijks prioriteit geven aan kleinschalige verkoop en gebruik, kan een volgende stap worden gezet. Daarbij is het van belang dat dit in goed overleg gebeurt met de aangrenzende landen. In de Euregio zijn daarvoor al de eerste en veelbelovende stappen gezet getuige de zogenaamde resolutie van Maastricht waarin burgemeesters in de Euregio Maas-Rijn uiting hebben gegeven “aan de dringende gevoelde behoefte om op Euregionaal niveau te komen tot een gemeenschappelijke aanpak van de softdrugsproblematiek” en waarin de regeringen van Nederland, Duitsland en België, het Europees Parlement, de Europese Commissie en het Comité van de Regio’s opgeroepen worden opgeroepen daarin te voorzien.

Conclusie

Om de verloedering in de steden tegen te gaan en de volksgezondheid te dienen is toezicht op teelt en handel van de softdrugs de aangewezen weg. Dit is te realiseren door de teelt en handel te reguleren. Daarnaast moet een strenge aanpak staan waarmee veel overlast door illegale teelt in achterstandswijken kan worden wegnomen.

Het wel of niet slagen van een experimenteel gereguleerde achterdeur heeft geen invloed op het softdrugsbeleid, waaronder het coffeeshopbeleid, zoals die nu wordt toegepast.

Het experiment kan geacht worden te zijn geslaagd als de volksgezondheid en de leefbaarheid bij de regulering van de achterdeur is gebaat. Welke criteria daarbij zullen moeten gaan gelden is iets waarbij in de opzet van het experiment door de lokale overheden en overige partijen nog de nodige aandacht aan zullen dienen te gaan schenken. Dit geldt eveneens voor de looptijd van het experiment.

Wat moet er gebeuren en door wie?

In de afweging tussen handhaving van wet- en regelgeving enerzijds en het algemeen belang (volksgezondheid, leefbaarheid) anderzijds zou er – ook in het kader van de beperkte opsporingscapaciteit – minder prioriteit moeten worden gegeven aan een gereguleerd deel van de cannabissector inclusief teelt en handel ten behoeve van de bevoorrading van gedoogde coffeeshops. In hoeverre dit zal bijdragen tot vermindering van de ongewenste neveneffecten die de softdrugsmarkt nu nog met zich meebrengt zal moeten blijken uit een experiment. Dat experiment zal zowel geografisch als qua tijd beperkt kunnen blijven.

Voor het experiment moet tenminste het volgende gebeuren:

- De gemeente Maastricht zal in overleg met aangrenzende lokale autoriteiten uit binnen- en buitenland afspraken maken over verdergaande regulering van een deel van de softdrugsmarkt en handhaving van wet- en regelgeving voor het overige illegale deel van die markt. De resolutie van Maastricht biedt hiervoor goede uitgangspunten.
- De gemeente Maastricht zal aan de hand van objectieerbare criteria, waaronder de zogenaamde BIGH-LB-criteria en BIBOB-screening lokale cannabistelers selecteren die als bona fide kunnen worden beschouwd. Hiermee ontstaat er een gereguleerd deel van de softdrugsmarkt.

---

⁷ antwoord van de minister van VWS, mede namens de minister van Justitie op schriftelijke kamervragen van de leden Albayrak en Timmer (PvdA), 1-9-2004.

- Het Openbaar Ministerie zal op basis van een aangepaste aanwijzing minder prioriteit moeten gaan geven aan de opsporing van strafbare feiten begaan door dat gereguleerde deel van de voor en achterdeur van de markt. Bij de totstandkoming en handhaving van het lokaal beleid ten aanzien van softdrugs zal het Openbaar Ministerie samenwerken met de lokale autoriteiten.
  - Bij de handhaving van het genoemde beleid past de benodigde opsporings- en vervolgingscapaciteit. Indien nodig zal die worden aangepast.
  - In de Tweede Kamer moet een meerderheid de bovengenoemde inzet kracht bij zetten. Dit kan door dit manifest verder uit te werken tot een initiatiefnota met daarin concrete beslispunten
  - Onderzoek naar de resultaten van meer dan (bijna) 30 jaar gedoogbeleid ten aanzien van het coffeeshopbeleid.
-

De ondertekenaars brengen hiermee tot uitdrukking:

dat er een gezamenlijke wil bestaat om dit manifest kracht bij te zetten en tot uitvoer te brengen;

dat de leden van de Tweede Kamer hun inzet richten op het politiek en juridisch mogelijk maken van een experiment ten behoeve van de aanpak van de achterdeurproblematiek en dat hiervoor de noodzakelijke middelen beschikbaar worden gesteld;

dat de gemeente Maastricht zich inzet om een concreet experiment op te stellen en uit te voeren.

Albayrak

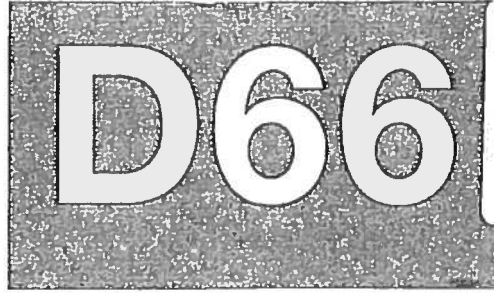
Weekers

Van der Ham

Leers

PARTIJ VAN DE ARBEID

Nijmegen

Motie Lokale wietteelt

Agendapunt "Handhaving Ingezetenen criterium coffeeshops"

Eerste indiener: N.P. Vergunst (GroenLinks)

De raad van de gemeente Nijmegen in vergadering bijeen op 12 december 2012,

Constaterende dat:

- de grote problemen rondom coffeeshops vooral zijn te herleiden tot de illegale teelt die grotendeels in handen is van de georganiseerde criminaliteit;
- coffeeshops hierdoor impliciet worden gedwongen zaken te doen met criminelen en er hierdoor willens en wetens crimineel geld ontstaat;
- de illegale teelt in talloze situaties zorgt voor sociale ontwrichting c.q. uitbuiting van sociaal zwakkeren;
- illegaal geteelde cannabis kwalitatief lastig tot niet te controleren is, met mogelijke nadelige gevolgen voor de gezondheid van de gebruiker;
- een aantal burgemeesters bij het kabinet heeft aangedrongen op het geven van de mogelijkheid aan gemeenten om de wietteelt te reguleren;
- de gemeenteraden van onder andere Leeuwarden, Utrecht, Rotterdam, Tilburg en Eindhoven recent een uitspraak hebben gedaan betreffende regulering van de wietteelt;

overwegende dat

- de lokale politieke weerstand tegen het repressieve drugsbeleid van het kabinet groeit;
- met het aanstaande schrappen van het zgn. 'B-criterium' een liberaler/progressiever coffeeshopbeleid wat dichterbij komt;
- in het regeerakkoord staat vermeld dat 'de handhaving van het I-criterium geschiedt in overleg met betrokken gemeenten waarbij wordt aangesloten bij het lokale coffeeshop- en veiligheidsbeleid zodat er sprake is van lokaal maatwerk';
- er met het Kabinet Rutte-II een nieuwe politieke werkelijkheid is ontstaan die mogelijk kansen biedt voor lokaal maatwerk voor de achterdeur betreffende wietteelt;
- met gereguleerde wietteelt de bevoorrading van coffeeshops uit de illegaliteit wordt gehaald en er controle kan komen op de kwaliteit van de cannabis;
- door gereguleerde teelt de georganiseerde criminaliteit op dit vlak de wind uit de zeilen kan worden gehaald;
- door regulering tevens mogelijkheden ontstaan tot verdere fiscalisering van de coffeeshop-branchen;
- het genoemde lokale maatwerk in het regeerakkoord ook kan worden geïnterpreteerd als dat er mogelijkheden zijn voor lokaal maatwerk aan de achterdeur;

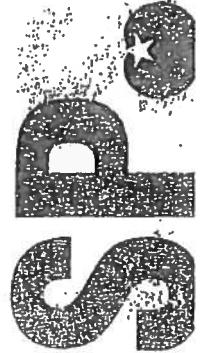
spreekt uit dat

- het wenselijk is dat Nijmegen zich bij het Rijk aanbodt als gemeente voor een pilot voor (lokale) gereguleerde wietteelt;

en verzoekt het college

- contact op te nemen met andere gemeenten die reeds eerder deze uitspraak hebben gedaan en daar waar mogelijk met de pilot aansluiting te zoeken bij andere gemeenten;
- contact op te nemen met de Minister van Veiligheid en Justitie om toestemming te vragen voor de pilot;
- de raad over de voortgang te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag.

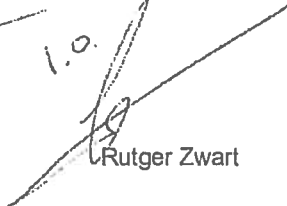
Vot: 33
tegen: 5
aanvaard

GroenLinks

Noël Vergunst

PvdA

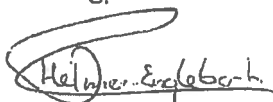
Rutger Zwart

D66

Rachel Brouwer

SP

Renske Helmer

VVD

De Nijmeegse Partij Fachie

Gewoon Nijmegen

CDA

VSP

Motie Wietteelt

De Raad van de Gemeente Roermond, in vergadering bijeen op 21 februari 2013, constaterende dat

- Met het aanstaande schrappen van het zgn. 'B-criterium' een liberaler/progressiever coffeeshopbeleid wat dichterbij komt
- Een aantal burgemeesters bij het kabinet heeft aangedrongen op het geven van de mogelijkheid aan gemeenten om de wietteelt te reguleren
- De grote problemen rondom coffeeshops vooral zijn te herleiden tot de illegale teelt die goeddeels in handen is van de georganiseerde criminaliteit
- Coffeeshops hierdoor impliciet worden gedwongen zaken te doen met criminelen én er hierdoor willens en wetens crimineel geld ontstaat
- De illegale teelt in talloze situaties zorgt voor sociale ontwrichting cq uitbuiting van sociaal zwakkeren
- Illegaal geteelde wiet kwalitatief lastig tot niet te controleren is, met mogelijke nadelige gevolgen voor de gezondheid van de gebruiker,

overwegende dat

- Met gereguleerde wietteelt de bevoorrading van coffeeshops uit de illegaliteit wordt gehaald en er controle kan komen op de kwaliteit van de wiet
- Door gereguleerde teelt de georganiseerde criminaliteit op dit vlak in enige mate de wind uit de zeilen kan worden gehaald
- Door regulering tevens mogelijkheden ontstaan tot verdere fiscalisering van de wiet/coffeeshop-branche
- De Gemeenteraad van Rotterdam en Tilburg recent hebben opgeroepen tot het bij de minister pleiten voor (een vorm van) gereguleerde wietteelt

draagt het College op:

Bij het kabinet te pleiten voor het bieden van mogelijkheden om wietteelt te reguleren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 21 februari 2013.

De griffier,

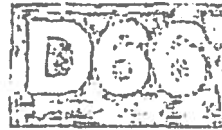
De voorzitter,

Ingediend door: P. Beeren, raadslid-SP

129/23 697

GROENLINKS

MOTIE GEMEENTELIJKE WIETPLANTAGE

De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 29 november 2012, ter bespreking van het tweeminutendebat over een gemeentelijke wietplantage;

Constaterende dat

- Een aantal burgemeesters bij het kabinet heeft aangedrongen op het geven van de mogelijkheid aan gemeenten om de wietteelt te reguleren;

Overwegende dat

- Met gereguleerde wietteelt of een gemeentelijke wietplantage, de bevoorrading van coffeeshops uit de illegaliteit wordt gehaald en er controle kan komen op de kwaliteit van de wiet;

Verzoekt de burgemeester

- Bij het kabinet te pleiten voor het bieden van de vrijheid aan gemeenten om wietteelt te reguleren en/of een gemeentelijke wietplantage op te kunnen richten;

En gaat over tot de orde van de dag.

Arno Bonte
GroenLinks

Salima Belhaj
D66

Voor: GL, D66, SP, LR
14/12

gemeente Tilburg

14-02-2013 14:04 028

**Aan de achterdeur
wordt niet gekocht**

Tilburg, 1 februari 2000
Werkgroep de Achterdeur

- H.J.H.M. Aarts, gemeente Tilburg
- Drs. C.M.M.G. Cools, CGD
- Drs. F.J.P. Ewals, gemeente Breda
- Mr. W.M.M. van Fessem, Openbaar Ministerie(waarnemer)
- Mr. O.P. de Gier, gemeente Tilburg
- J.I. Glasmacher, gemeente Tilburg
- N.E. Groenewegen, Kentron
- J. Kunst, politie
- L.V.L.M. de Leijer, Kentron
- A.J.P. van Mourik, gemeente Tilburg
- Drs. J.M.H.P. Timmermans, Kentron
- A.F.D. Vandijck, gemeente Tilburg
- J. Weijdt, gemeente Bergen op Zoom

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Het onderzoek	3
3.	Plan gericht op het terugdringen van criminaliteit en overlast, beperken Van gezondheidsrisico's en voorkomen van problematisch gebruik	7
4.	Samenvatting	13

Bijlagen

1. Verkennend onderzoek
2. Gezondheidsrisico's
3. Wetgeving
4. Visie vereniging de Achterdeur

04/02/2013 14:04 022

1. Inleiding

Het onder voorwaarden mogen verkopen van cannabis door gedoogde coffeeshopexploitanten, met een verbod op de inkoop, is een vreemde situatie. Dit levert de zogenaamde achterdeurproblematiek op. Doordat de bevoorrading van de coffeeshops niet is geregeld is de exploitant overgeleverd aan de toeleveringscriminaliteit. Er is een toename van de huisteelt met de risico's van brand- en stankoverlast voor de omgeving. Huistelers vallen soms binnen de invloedssfeer van een van de vele cannabisnetwerken, die in een aantal gevallen worden geleid door criminelen. Voor de gebruikers is er een kans op extra gezondheidsrisico's, omdat de normale Warenwetbescherming ontbreekt. Er is geen zicht op het percentage THC (de werkzame stof in de cannabis). De kans op een toename van problematische gebruikers is aanwezig. Op fiscaal terrein is de verkoop geregeld, maar niet de productie en handel.

In een kamerdebat naar aanleiding van de drugsnota gaf de toenmalige minister van justitie mw. Sorgdrager aan dat de driehoek kan besluiten om op lokaal niveau een experiment te doen.

"Ik heb het over een situatie in een bepaalde lokale gemeenschap waar een coffeeshop bonafide is en contacten heeft met kleinschalige, bonafide telers, een coffeeshop die afspraken maakt en alleen nog maar nederviet verkoopt. Zo'n lokaal experiment kan in het driehoeksoverleg worden gesanctioneerd (...) Als dit lokale driehoeksoverleg zegt dat dit een goede situatie is, dan lijkt het mij voor de monitoring goed dat het openbaar ministerie dat vervolgens meldt aan de procureurs-generaal. Die kunnen dan marginaal toetsen of het verantwoord is om dat zo te doen".

De huidige minister van justitie is duidelijk wat terughoudender, maar heeft de mogelijkheid voor lokale experimenten nog niet gesloten. In het voorjaar zal een notitie worden gepresenteerd waarin het een en ander aan de orde zal worden gesteld. Aan de burgemeesters van de gemeenten Tilburg en Groningen is de mogelijkheid geboden om hun plannen voor het verschijnen van de nota aan hem te verstrekken, zodat deze daar nog bij betrokken kunnen worden.

Mede naar aanleiding van de uitspraak van de toenmalige minister heeft de Stichting Drugsbeleid het initiatief genomen tot het concipiëren van een brief aan de ministerie van Justitie, waarin wordt verzocht om de mogelijkheid te scheppen dat op lokaal niveau experimenten kunnen worden opgezet, indien de lokale driehoek dit zou willen. Maar liefst 20 burgemeesters hebben hun handtekening gezet onder de brief van de Stichting.

Eerder nog, in juni 1999, hield burgemeester Stekelenburg tijdens de oprichtingsvergadering een betoog om in Tilburg een lokaal experiment te starten. Hij maakte bekend dat hij een werkgroep zou instellen om de mogelijkheden te onderzoeken.

De werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de politie, Kentron, GGD en de gemeenten Breda, Bergen op Zoom en Tilburg is aan de slag gegaan met de opdracht van de burgemeester. De vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie nam als waarnemer ook zitting in de werkgroep. Met een vertegenwoordiging van de vereniging de Achterdeur werd verschillende malen overleg gevoerd. Van hun visie en ideeën is gebruik gemaakt voor het maken van deze notitie.

De opdracht luidde als volgt:

Ontwikkel een plan, waarin een lokaal gesloten controleerbaar systeem van het totale productie- en verkoopproces van cannabis is opgesloten, waarbij de voordeurregels van de gedoogde coffeeshops onverkort van kracht blijven.

Het uitvoeren van het plan dient gericht te zijn op de doelstellingen:

- het terugdringen van criminaliteit en overlast;
- het beperken van gezondheidsrisico's;
- het voorkomen van problematisch gebruik.

Een lokaal sluitend systeem houdt in dat het gehele proces van aanplant tot en met de verkoop in coffeeshops zich beperkt tot de grenzen van de gemeente Tilburg. Zowel im- als export buiten de gemeente Tilburg is niet geoorloofd. Het reguleren van de bevoorrading van de gedoogde coffeeshops laat onverlet dat de voordeurregels van de gedoogde coffeeshops onverkort van kracht

Aan de achterdeur wordt niet gekocht!

blijven. Dit betekent dat er consequent opgetreden wordt door middel van regelmatige controles en toepassen van maatregelen. Voor het laatste indien daartoe aanleiding bestaat.

In deze notitie kunt u de resultaten van de werkgroep vinden. In het eerste hoofdstuk zijn de verschillende onderzoeksresultaten te vinden. In het licht van de opdracht is de huidige situatie in Tilburg onderzocht, de risico's voor de gezondheid, indien de bevoorrading van de coffeeshops wordt gereguleerd en de relevante wetgeving.

Op grond van de bevindingen uit de onderzoeken vindt u in hoofdstuk 3 een plan gericht op het behalen van de doelstellingen. Het plan bestaat uit een mix van maatregelen waarin een gesloten controleerbaar systeem van de productie en verkoop van cannabisproducten is opgenomen. Deze werkwijze is in principe toepasbaar in iedere gemeente.

In het laatste hoofdstuk wordt na een korte samenvatting een advies geformuleerd.

04/02/2013 14:04 023

2. Het onderzoek

Het onderzoek bestaat uit drie delen, namelijk het verkennend onderzoek, het onderzoek naar gezondheidsrisico's en de relevante wetgeving. De meest belangrijke informatie kunt u hieronder vinden. Indien u interesse heeft in het lezen van de volledige onderzoeken, dan verwijzen wij u graag naar de bijlagen.

2.a. Verkennend onderzoek

In opdracht van de hoofdofficier van justitie van het Arrondissementsparket Breda is een verkennend onderzoek uitgevoerd door de divisie Recherche, bureau misdaadanalyse van de politieregio Midden en West Brabant.

Het onderzoek biedt informatie met betrekking tot:

- De omvang van het aantal cannabisgebruikers in de gemeente Tilburg dat cannabis betreft van de lokale coffeeshops, alsmede de aard, soort en hoeveelheid cannabis die door dezen wordt betrokken;
- De aard, soort en hoeveelheid cannabis die in de coffeeshops in de gemeente Tilburg wordt geleverd, op voorraad worden gehouden en verkocht;
- De bevoorradingswijze en personen en/of organisaties die toeleverancier zijn van de Tilburgse coffeeshops.

Onderstaand volgt een opsomming van de meest belangrijke informatie uit het rapport.

• Geografische ligging

De gemeente Tilburg ligt centraal in de provincie Noord-Brabant. Het ligt niet aan een van de belangrijke doorgangsroutes van en naar België

• Coffeeshopbeleid in de gemeente Tilburg

De gemeente kent een vergunningstelsel voor droge horeca-inrichtingen. Binnen dit stelsel nemen coffeeshops een aparte plaats in op grond van de eindnota coffeeshopproblematiek. Het aantal gedoogde droge horeca-inrichtingen, die cannabis verkopen, is in de nota Lokaal Drugsbeleid 1997 gemaximeerd op 12. Naast de vergunning (droge horeca) is met de exploitanten een convenant gesloten. In het convenant zijn afspraken vastgelegd, die de negatieve effecten, zoals overlast, voortkomend uit de exploitatie van coffeeshops, zoveel mogelijk beperken. Hierin zijn ook de AHOJ-G criteria opgenomen.

In de nota Lokaal Drugsbeleid 1997 zijn de maatregelen opgenomen, die getroffen worden als de exploitanten de AHOJ-G criteria overtreden. Deze variëren van een waarschuwing via een tijdelijke sluiting tot het intrekken van de vergunning.

• Rechtspersoonlijkheid van de coffeeshops

De rechtsvorm van de 13 Tilburgse coffeeshops is verschillend.

Er zijn 9 eenmanszaken, 2 Besloten Vennootschappen, 1 Commanditaire vennootschap en 1 Stichting.

Tien van de Tilburgse coffeeshops hebben gezamenlijk de vereniging "de Achterdeur" opgericht. De doelstelling van deze vereniging is: behoud van de coffeeshop in de ruimste zin van het woord en behartiging van het algemene belang voor de coffeeshophouder.

• Softdruggebruikers en de aard, soort en hoeveelheid cannabis die door de consumenten worden betrokken.

Er komen, volgens de opgave van de coffeeshophouders, gemiddeld 100 bezoekers per dag in de coffeeshop. Het merendeel van de bezoekers is afkomstig uit Tilburg en omliggende plaatsen. Enkele bezoekers zijn afkomstig uit België en Frankrijk. Het kleine aantal klanten uit België en Frankrijk

Aan de achterdeur wordt niet gekocht!

-3-

08-02-00

houdt waarschijnlijk verband met de geografische ligging van de gemeente Tilburg. Volgens de coffeeshophouders koopt een consument gemiddeld 1 a 2 gram softdrugs per bezoek.

Uitgaande van landelijke cijfers zijn er 3.700 regelmatige softdruggebruikers in de gemeente Tilburg. Informatie over het gemiddeld gebruik per consument is niet aanwezig.

Er zijn zo'n 20 soorten cannabis op de Tilburgse markt. Nieuwe soorten worden ontwikkeld. De top 3 van de meest verkochte producten bestaat uit de wietsoorten White Widow, Northern Light en K2.

Voorraad

De voorraad van de Tilburgse coffeeshops laat een verdeling zien van ongeveer 25 procent hasj ten opzichte van 75 procent wiet. De hasj komt voornamelijk uit Marokko en de wiet uit Nederland. Het is moeilijk om op basis van de beschikbare gegevens een schatting te maken van de hoeveelheid cannabis die in de Tilburgse coffeeshops op voorraad moet worden gehouden. Op grond van de informatie van de coffeeshophouders van de gezamenlijke coffeeshops wordt wekelijks 13,5 kg verkocht. Uitgaande van een gemiddelde prijs van f. 14,- per gram zouden de Tilburgse coffeeshops een jaarlijkse omzet hebben van bijna 10 miljoen gulden. Opgemerkt wordt dat voor de berekening van de omzet in hasj/wiet niet de procentuele verdeling van de voorraad gehanteerd dient te worden. De verhouding van de verkoop van de producten is niet onderzocht.

Bevoorradingwijze

De deel van de wijze van bevoorrading staat in relatie met een professionele verkooporganisatie (BV). De coffeeshops die juridisch beter zijn georganiseerd hebben een professionele bedrijfsvoering.

Voor de voorraad wiet wordt gebruik gemaakt van vaste (bedrijfsmatige) kwekers. De kwekerijen bevinden zich in de gemeente Tilburg en in het noorden van het land. De aanvoer van wiet aan de Tilburgse coffeeshops gebeurt ook door thuiskwekers. Naast de regelmatige leveranciers, wordt men ook benaderd door kwekers. In de periode 1997 tot en met augustus 1999 zijn er 112 zaken in Tilburg uit het politiesysteem BPS geselecteerd, waarbij sprake was van of een hennepkwekerij of in beslag genomen stekjes, moederplanten en gedroogde hennepdelen. Bij 78 kwekerijen was er sprake van het in beslag nemen van 100 tot 1000 planten. Bij 5 kwekerijen was er sprake van meer dan 1000 planten.

Uit het onderzoek is ook gebleken dat personen uit het criminele milieu mensen ronselen, veelal alleenstaande vrouwen of werkloze mensen die op vrijwillige basis een ruimte beschikbaar stellen als hennepkwekerij. Het zou hier gaan om tientallen kwekerijen in Tilburg. De mensen die een ruimte beschikbaar stellen ontvangen f. 1.000,- tot f. 2.000,-. Onbekend is of dit per oogst is of per beschikbare locatie.

De hasj wordt door Marokkanen in Nederland aan de Tilburgse coffeeshops aangeboden. Het importeren van hasj kan niet los gezien worden van het criminele milieu.

Voor de aanvulling van de voorraad ten behoeve van de coffeeshop zijn elders opslagplaatsen.

2.b. Resultaten van het onderzoek naar gezondheidsrisico's

Uit het onderzoek is gebleken dat aan het (onoordeelkundig en overmatig) gebruik van cannabis gezondheidsrisico's zijn verbonden. Dit zijn zowel lichamelijke, als geestelijke en sociale risico's, zoals bijvoorbeeld de kans op verslaving, schade aan de longen bij roken, out gaan bij hoge doseringen en de negatieve effecten op de rijvaardigheid. Bij medisch gebruik heeft cannabis positieve effecten voor de gezondheid. Zo heeft cannabis een pijnstillende en misselijkheid voorkomende eigenschappen. Daarnaast werkt het heilzaam bij glaucoom, omdat het de oogdruk vermindert en bij epilepsie, omdat het spiertrekkingen vermindert.

Ook tijdens of door het illegaal telen kunnen er gezondheidsrisico's ontstaan. Als een oogst dreigt kapot te gaan door ongedierte wordt er vaak gebruik gemaakt van bestrijdingsmiddelen zonder te bezien of deze irriterend, schadelijk of gevaarlijk zijn.

04/02/2013 14:04 024

Doordat het telen in de illegaliteit plaats vindt worden er vaak ruimtes gebruikt die laag en overvol beplant zijn. Deze omstandigheden kunnen voor de telers gezondheidsrisico's met zich meebrengen.

In het onderzoek is bekeken in hoeverre de regulering van de bevoorrading van de coffeeshops zou kunnen leiden tot extra risico's. Onderstaand volgt een opsomming van de voor- en nadelen:

Voordelen:

- Er komen extra controle mogelijkheden;
- De mogelijkheid tot preventieve maatregelen in de voorlichtings sfeer worden vergroot;
- Het THC gehalte kan aan een maximum gebonden worden en controle hierop wordt mogelijk;
- Indien de teelt onder bepaalde voorwaarden plaatsvindt, kunnen gezondheidsrisico's, waaraan thuishouwers zich blootstellen, afnemen;
- Stigmatisering van de gebruiker neemt af.

Nadelen:

In het kader voor de risico's voor de gezondheid zijn er nauwelijks extra gezondheidsrisico's te noemen indien de bevoorrading van coffeeshops wordt gereguleerd. Het is onbekend of het gebruik zal toenemen. Het gedoogbeleid van de verkoop van cannabis door coffeeshops heeft in vergelijking tot omliggende landen niet geleid tot een opvallende stijging van het aantal problematische gebruikers. Door de regulering van de bevoorrading lijkt een toename niet waarschijnlijk. Zeker gezien het in de laatste jaren toenemende THC-gehalte is het, in combinatie met bovenstaande voordelen, vanuit gezondheidsmotieven aan te bevelen het productie- en verkoopproces via een gesloten systeem te regelen.

2.c. Wetgeving

Met betrekking tot de regulering van de bevoorrading van de coffeeshops door gedoogde telers is de relevante wetgeving bestudeerd. Hieruit blijkt het volgende:

- Het regelen van de achterdeurproblematiek betekent op de allereerste plaats, dat het opsporings- en vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie bijgesteld dient te worden en het dus ook deze instantie is, die de gedoogverklaring dient uit te geven.
- Als dat gebeurd is, is er reeds een gedeeltelijk wettelijk kader voorhanden, dat van belang is voor de verdere invulling van het experiment, met name de milieuwetgeving, de Wet op de Ruimtelijke Ordening en de Bestrijdingsmiddelenwet. Telers zullen ook aan dit kader dienen te voldoen.
- Het limiteren van het aantal te gedogen telers is niet in strijd met de Mededingingswet. Het beperken van het aantal gedoogde telers tot één is niet in strijd met de letter maar wel met de geest van die wet.

2.d. Samenvatting en tussenconclusie

De belangrijkste conclusies uit de verschillende onderzoeken zijn:

- a. Uitgaande van 100 bezoekers per dag met een gemiddelde verkoop van 1 a 2 gram, voornamelijk uit Tilburg, zetten de Tilburgse coffeeshops gezamenlijk jaarlijks een bedrag van f. 10 miljoen gulden om.
- b. De voorraad bestaat uit 25 % hasj en 75 % wiet. Helaas biedt het onderzoek geen inzicht in de verdeling van de omzet.
- c. De bevoorrading geschiedt voornamelijk door een professionele verkooporganisatie.
- d. Er is een aantal vaste (bedrijfsmatige) telers en thuishouwers die hun waar verkopen aan de coffeeshops.
- e. Er is sprake van het ronselen van veelal alleenstaande vrouwen of werkeloze mensen die een ruimte beschikbaar stellen.
- f. De hasj wordt voornamelijk door Marokkanen in Nederland aangeboden. Het importeren ervan kan niet losgezien worden van het criminele milieu.
- g. Indien de bevoorrading van de coffeeshops gelegaliseerd zou worden zijn er geen extra gezondheidsrisico's te verwachten. Er bestaan door legalisering extra controle mogelijkheden. Ook door de teelt te legaliseren en hieromtrent regels te stellen geldt dat de huidige gezondheidsrisico's worden beperkt.
- h. Er is een gedeeltelijk wettelijk kader voorhanden, indien het Openbaar Ministerie het opsporings- en vervolgingsbeleid bijstelt.

Aan de achterdeur wordt niet gekocht!

Uit de onderzoeken kan worden geconcludeerd dat een aantal exploitanten overgeleverd is aan de toeleveringscriminaliteit, er sprake is van een bloeiende huisteelt met de risico's van brand- en stankoverlast voor de omgeving, de huistelers soms vallen binnen de invloedssfeer van een van de vele cannabisnetwerken, die in een aantal gevallen worden geleid door criminelen, er extra gezondheidsrisico's zijn, omdat de normale Warenwetbescherming ontbreekt, er geen zicht is op het percentage THC (de werkzame stof in de cannabis), waardoor het niet meer vanzelfsprekend is dat cannabis een softdrug is.

Het bovenstaande legitimeert dat er een plan wordt ontwikkeld gericht op de doelstellingen, het terugdringen van overlast en criminaliteit, het beperken van de gezondheidsrisico's en het voorkomen van problematisch gebruik.

09/02/2013 14:04 025

3. Plan gericht op het terugdringen van criminaliteit en overlast, beperken van gezondheidsrisico's en voorkomen van problematisch gebruik

Voor de ontwikkeling van het plan is gebruik gemaakt van bovenaangehaalde onderzoeken, het plan van de Stichting Drugsbeleid "Coffeeshop uit de schaduw", de visie van de vereniging de Achterdeur en de gesprekken met coffeeshophouders.

In het ontwikkelde plan vindt u niet alleen de wijze waarop de productie en verkoop van coffeeshops via een gesloten controlebaar systeem wordt geregeld. Immers, met louter alleen het regelen van de "achterdeur" worden de doelstellingen – terugdringen van criminaliteit en overlast, beperken van gezondheidsrisico's en het voorkomen van problematisch gebruik niet gehaald. Daarvoor zijn meerdere maatregelen nodig, b.v. op het terrein van preventie en handhaving, waarbij bij de uitvoering de verschillende participanten hun eigen rol moeten vervullen. Het plan is gericht op de Tilburgse situatie. Motivering hiervoor is dat het verkennend onderzoek alleen in Tilburg heeft plaatsgevonden. De situatie van de gemeenten Breda en Bergen op Zoom is op basis van een vergelijkbaar onderzoek nog niet bekend.

Overigens kan het plan, volgens de werkgroep, in iedere andere gemeente worden toegepast. Sterker nog de werkgroep zou er de voorkeur aan gegeven hebben indien een voorstel voor de hele regio, gevormd door het arrondissement Breda gedaan zou kunnen zijn. Voordeel daarvan zou zijn geweest, dat eventuele neveneffecten van de regeling in Tilburg, te weten het uitwijken van cannabisgebruikers naar andere gemeenten om daar buitenlandse cannabisproducten te verkrijgen, en het aantrekken van gebruikers uit andere gemeenten, die de voorkeur geven aan het gebruiken van cannabis met een kwaliteitsgarantie, zich althans binnen het arrondissement niet meer zou voordoen.

In dit hoofdstuk treft u in eerste instantie de maatregelen in hoofdlijnen aan. Daarna worden per participant de afspraken, waar men verantwoordelijkheid voor draagt, in beeld gebracht.

3.a. Een mix van maatregelen

• Het regelen van de productie

Met betrekking tot de productie zijn een aantal scenario's naast elkaar gezet. Onder productie wordt verstaan: "het gehele proces van het telen, verwerken en verpakken van cannabis".

De bestudeerde scenario's zijn ondergebracht in twee hoofdcategorieën namelijk:

- a. Teelt door de overheid (de gemeente)
  - Gemeente exploiteert zelf het productiebedrijf.
- b. Teelt waarbij de markt in de exploitatie centraal staat
  - Er wordt 1 productiebedrijf toegestaan, dat de bevoorrading verzorgt van de gedoogde coffeeshops.
  - Binnen de gemeente Tilburg wordt een maximum aantal productiebedrijven toegestaan.
  - Coffeeshophouders voorzien in hun eigen behoefte door het eigenhandig/zelfstandig exploiteren van het productiebedrijf.
  - Coffeeshophouders betrekken hun voorraad van huistelers. De huistelers houden zich aan de maximaal toegestane teelt (5 planten).

Het opzetten van een gemeentelijke productiebedrijf voor cannabis kent weliswaar voordelen. Echter de werkgroep acht het geen overheidstaak om zich bezig te houden met de productie van cannabis. Het toestaan van 1 productiebedrijf staat op gespannen voet met de Mededingingswet en bovendien is het afbreukrisico hoog. De huisteelt is geen alternatief voor bevoorrading van coffeeshops, gelet op de daaraan verbonden nadelen zoals onbeheersbaarheid en overlast.

Op grond van de argumenten beheersbaarheid, controlebaarheid, marktwerking, mogelijkheid tot productdifferentiatie is de keuze gevallen op:

Aan de achterdeur wordt niet gekocht!

Het toestaan van een maximum aantal bedrijven, die de productie voor hun rekening nemen. Voorgesteld wordt om de 13 gedoogde coffeeshops in de gelegenheid te stellen om elk 1 producent voor te dragen. Desgewenst kunnen coffeeshophouders zelf de productie ter hand nemen. Indien de coffeeshophouders elk 1 producent aanwijzen, kunnen er maximaal 13 producenten actief zijn. Indien een of meer coffeeshopexploitanten voor dezelfde producent kiezen kan het aantal lager uitvallen. Deze keuze is gemaakt om het geheel beheersbaar en controleerbaar te houden. De coffeeshophouders wordt de mogelijkheid geboden om bij meerdere producenten in te kopen. De producenten verrichten hun activiteiten binnen de grenzen van de gemeente Tilburg.

- **Een pakket van eisen voor de producenten.**

Een lokaal controleerbaar en gesloten systeem van productie en verkoop heeft als consequentie dat er eisen worden gesteld aan de producenten (en coffeeshophouders indien zij de productie zelf ter hand nemen).

Zoals hierboven reeds vermeld dienen de producenten hun werkzaamheden binnen de grenzen van de gemeente Tilburg te verrichten. Daarnaast wordt de verkoop van cannabis alleen gedoogd, indien en voor zover aan de door de Tilburgse driehoek vastgestelde gedoogde coffeeshops geleverd wordt. De soort wordt beperkt tot die producten die zijn vastgelegd in onderdeel B van Lijst II, behorende bij de Opiumwet. Tot slot worden er eisen gesteld aan de bedrijfsvoering, vestiging, beveiliging, de verpakking van de producten en het vervoer van de cannabis.

- **Een aanvullend pakket van eisen voor de coffeeshopexploitanten.**

Het eisenpakket komt boven op hetgeen is vastgesteld in het lokaal drugsbeleid, het convenant met de coffeeshopexploitanten en de eindnota coffeeshopbeleid van de gemeente Tilburg. Immers de voordeurregels blijven onverkort van kracht.

De coffeeshopexploitanten verkopen alleen de cannabis zoals omschreven in onder B van lijst II behorende bij de Opiumwet, die is geproduceerd door de gedoogde producenten. Er worden eisen gesteld aan de wijze van verpakking, bedrijfsvoering en de medewerking aan het nog te ontwikkelen preventieprogramma.

- **Kwaliteitseisen om gezondheidsrisico's te beperken**

Met betrekking tot de eisen om gezondheidsrisico's te beperken onderscheiden we twee doelgroepen, namelijk de consument en de producent.

Zowel met betrekking tot het product als de productie wordt momenteel het risico voor de gezondheid niet getoetst. De ontwikkeling van nieuwe producten gaat snel, terwijl bijvoorbeeld het meten van het THC-gehalte achter blijft. Daarnaast is ook nog niet onderzocht in hoeverre een hoger THC-gehalte meer risico's oplevert voor de gezondheid.

Met betrekking tot het eventueel bepalen van een maximum THC-gehalte wacht de werkgroep het landelijk onderzoek af. Wel is in het systeem geregeld dat de bestrijdingsmiddelenwet gevolgd dient te worden. Daartoe zal de Commissie Bestrijdingsmiddelen dienen vast te stellen welke middelen voor cannabis toelaatbaar zijn en op welke wijze deze gebruikt mogen worden. Voor het personeel dat in dienst is van de producent en werkt met bestrijdingsmiddelen is een opleiding vereist en een vergunning. Tenslotte wordt vereist dat, evenals dat gebeurt bij sigaretten, een waarschuwing op de verpakking wordt gedrukt "bij gebruik ontstaat de kans op verslaving en er zijn risico's voor de gezondheid".

- **Het ontwikkelen en uitvoeren van een preventieprogramma gericht op het voorkomen van problematisch gebruik.**

Het Trimbos-instituut heeft onlangs een samenhangende preventieaanpak van recreatief gebruik "Uitgaan en drugs" gepresenteerd. Deze aanpak zal in de gemeente Tilburg door de GGD en Kentron verder worden uitgewerkt en geïntroduceerd. De coffeeshophouders zullen hun medewerking geven in het uitvoeren van het programma.

In het te ontwikkelen programma zal niet alleen aandacht besteed worden aan de consequenties van het gebruik cannabis. Om zoveel als mogelijk te kunnen voorkomen dat gebruikers van cannabis overstappen op harddrugs, wordt ook hieraan aandacht besteed. Overigens zullen de voorlichtings-bijeenkomsten op scholen gewoon voortgezet worden.

- **Het ontwikkelen en uitvoeren van een controlesysteem op grond van de Wet Ruimtelijke Ordening, de milieuwetgeving, Arbeidsomstandighedenwet, Bestrijdingsmiddelenwet, de kwaliteit van het product en het voldoen aan de bedrijfsvoeringseisen door de producenten en de coffeeshopexploitanten.**

Voor de vestiging en de bedrijfsvoering van de productiebedrijven zijn verschillende wetgevingen van toepassing. Er zijn zoals hierboven reeds vermeld eisen gesteld aan de producenten en de coffeeshopexploitanten. Ter toetsing van de navolging van de eisen worden structurele controles verricht door de bij dit plan betrokken participanten.

- **Een handhavingarrangement gericht op het terugdringen van de illegale hennepkwekerijen en straathandel**

Indien de coffeeshops hun producten alleen afnemen van de gedoogde producenten zullen de illegale hennepkwekerijen niet vanzelfsprekend uit het gezichtsveld verdwijnen. Er kan zelfs door het niet meer kunnen verkrijgen van bepaalde artikelen een straathandel gaan ontstaan. Om aan deze mogelijke neveneffecten tegemoet te komen wordt in de jaarplanning van de politie het terugdringen van hennepkwekerijen en straathandel hoog op de prioriteitenlijst geplaatst. Daarbij mag men niet van de veronderstelling uitgaan, dat de criminaliteit daarmee tot 0 wordt gereduceerd. Van het Openbaar Ministerie mag worden verwacht dat de snelrechtprocedure van kracht wordt gesteld. De gemeente zal de maatregelen stringent toepassen indien daartoe aanleiding is.

- **Een overgangsregeling.**

De startdatum van het experiment is afhankelijk van een aantal zaken. Zoals bijvoorbeeld ruimtelijke ordening en milieuwetgeving, de tijd die producenten nodig hebben, de gelegenheid om de verkoop van buitenlandse cannabis af te bouwen en alternatieven te ontwikkelen. Geschat wordt dat hiervoor een termijn van 2 jaar nodig is. De duur van het experiment willen wij vaststellen op 5 jaar. Jaarlijks zal de gemeente een evaluatie organiseren. De resultaten van de evaluatie zullen in een rapport worden vastgelegd.

3.b. Afspraken per participant binnen het gesloten controleerbaar systeem

In het vervolg van dit hoofdstuk worden de regels in beeld gebracht, waaraan de producenten en de coffeeshopexploitanten dienen te voldoen; Daarnaast worden de taken in beeld gebracht van de gemeente, de politie, het Openbaar Ministerie, de Arbeidsinspectie, de GGD en Kentron.

De producenten (telers)

1. De producenten kunnen een door hun gewenste rechtspersoon(vorm) kiezen. Dit houdt wel in dat een door het Openbaar Ministerie af te geven gedoogverklaring op naam van een natuurlijke persoon dient te worden gesteld, b.v. de eigenaar/directeur van de gekozen rechtspersoon. Zo wordt het onmogelijk gemaakt de rechtspersoon zonder meer in andere handen te doen overgaan, immers de gedoogverklaring wordt bij een wijziging in de persoon van een producent onbruikbaar. De natuurlijke persoon, die de gedoogverklaring heeft ontvangen, dient het productiebedrijf ook daadwerkelijk te exploiteren. Dat wil zeggen daarover zeggenschap te hebben en daadwerkelijk leiding te geven.
2. De producent verricht zijn activiteiten op een locatie die de teelt van cannabis toelaat. Dit betekent dat de betreffende locatie met inachtneming van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, een dergelijke activiteit toestaat.
3. De bedrijfsvoering is in overeenstemming met de geldende milieuwetgeving. Dit houdt in dat één maand voordat de teler van start gaat een melding gedaan moet zijn conform het "Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer". Dit besluit bevat eisen waaraan de bedrijfsmatige tuinbouwteelt onder glas en dus ook de teelt van cannabis moet voldoen waarneer er sprake is van teelt in de volle grond. Indien er sprake is van teelt in bedrijfsgebouwen blijft eerder genoemde regeling onverkort van kracht. Wel zullen er aanvullende bepalingen dienen te worden gesteld ten aanzien van zaken waarin het besluit niet voorziet, zoals voorkomen van stankoverlast.

4. De producent voldoet aan de persoonlijkheidseisen, zoals vastgelegd in de APV van de gemeente Tilburg. De in de APV gestelde persoonlijkheidseisen zijn afgeleid van het Besluit zedelijk gedrag Drank- en Horecawet. Deze zijn:
  - Hij dient een verklaring omtrent het gedrag te overleggen als bedoeld in artikel 19 Wet op Justitiële Documentatie.
  - Hij dient niet onder curatele te staan, dan wel uit de ouderlijke macht of voogdij ontzet te zijn.
  - Hij dient niet in enig opzicht van slecht levensgedrag te zijn.
  - Hij dient de leeftijd van één en twintig jaar bereikt te hebben.
5. Het personeel dat in dienst van de producent voldoet aan de volgende persoonlijkheidseisen:
  - Zij dienen een verklaring omtrent het gedrag te overleggen als bedoeld in artikel 19 Wet op de Justitiële Documentatie.
  - Zij dienen niet in enig opzicht van slecht levensgedrag te zijn.
  - Zij dienen de leeftijd van achttien jaar bereikt te hebben.
6. Voor het personeel dat in dienst is van de producent en werkt met bestrijdingsmiddelen opleiding vereist. Voor het betreffende opgeleide personeelslid dient een vergunning te worden aangevraagd bij de Plantenziektkundige dienst te Wageningen (onderdeel LNV).
7. De bedrijfsvoering moet voldoen aan alle wettelijke regels, zoals die voortvloeien uit o.a. de Wet Milieubeheer en nog nader vast te stellen aanvullende bepalingen, de Bestrijdingsmiddelenwet en de Arbeidsomstandighedenwet. Het THC gehalte van het product is niet hoger dan het nog vast te stellen maximum.
8. De producent mag alleen cannabis telen zoals nader omschreven in onderdeel B van Lijst II behorende bij de Opiumwet. Met betrekking tot het eventueel stellen van eisen ten aanzien van het THC gehalte wordt de conclusie van het landelijk onderzoek afgewacht.
9. De producent mag uitsluitend leveren aan de door de driehoek vastgestelde gedoogde coffeeshops binnen de gemeente Tilburg. Er mag dus niet geleverd worden aan coffeeshops buiten de gemeente Tilburg c.q. aan derden.
10. Aan de verkoop van de producten is een maximumprijs per soort gebonden. Deze prijzen dienen nog vastgesteld te worden.
11. Het door hem geteelde product dient door hem verpakt te worden in gebruikershoeveelheden, voorzien van een barcode, die de afkomst van het product aangeeft, en voorzien van een waarschuwing met de tekst "bij gebruik ontstaat de kans op verslaving en er zijn risico's voor de gezondheid".
12. Het te vernietigen deel van de teelt (overschot), waarvan de hoeveelheid dient te worden vastgelegd, wordt door het BAT (Brabants Afval Team) opgehaald, die deze aflevert op een daarvoor bestemde plaats. De kosten van het afvoeren zijn voor rekening van de producent.
13. De producent voert een deugdelijke geautomatiseerde boekhouding, waaruit in ieder geval blijkt hoeveel hij heeft geproduceerd, aan wie hij deze tegen welke prijs en wanneer verkocht heeft en welke hoeveelheid door hem vernietigd moest worden. Tevens houdt de producent een voorraadadministratie bij en een registratie van de gebruikte hoeveelheid grond- en meststoffen.
14. Het product mag uitsluitend vervoerd worden tussen de producent en de door hem te bevoorraden coffeeshops; het product mag niet onbeheerd in het vervoermiddel achtergelaten worden.
15. De bedrijfsruimte en de middelen waarin het product vervoerd worden dienen deugdelijk beveiligd te zijn tegen inbraak.
16. Hij mag geen reclame maken gericht op of kenbaar voor anderen dan de coffeeshophouders.
17. Hij dient desgevraagd medewerking te verlenen aan de controle op de samenstelling en kwaliteit van het door hem geproduceerde product.
18. Hij dient alle personen, die belast zijn met de controle van één of meer aspecten van zijn bedrijfsvoering desgevraagd onbelemmerd toegang te verlenen tot de bedrijfsruimte.
19. Indien een producent slachtoffer is van vernieling of inbraak wordt is hij verplicht tot het doen van aangifte bij de politie.
20. Niet naleving van bovengenoemde afspraken leidt tot intrekking van de gedoogverklaring, strafvervolging en de inbeslagname van de goederen.

De coffeeshopexploitanten

1. De coffeeshopexploitant houdt zich strikt aan de voordeurregels zoals vastgelegd in het convenant, eindnota coffeeshopproblematiek en het lokaal drugsbeleid 1997.
2. De coffeeshopexploitant in- en verkoopt uitsluitend cannabis zoals nader omschreven in onderdeel B van lijst II behorende bij de Opiumwet.
3. Deze producten worden uitsluitend betrokken van een producent, gevestigd binnen de gemeente Tilburg, en aan wie door het Openbaar Ministerie een geldende gedoogverklaring is verstrekt.
4. De coffeeshopexploitant verkoopt uitsluitend voorverpakte producten voorzien van een barcode, die de afkomst van het product aangeeft en voorzien is van een tekst met de waarschuwing "bij gebruik ontstaat de kans op verslaving en er zijn risico's voor de gezondheid". De coffeeshopexploitant voert deugdelijke geautomatiseerde boekhouding, waaruit in ieder geval blijkt welke hoeveelheid hij wanneer van welke producent tegen welke prijs heeft ingekocht en welke hoeveelheden door hem zijn verkocht.
5. De coffeeshopexploitant verleent desgevraagd medewerking aan de controle op de samenstelling en de kwaliteit van het door hem ingekochte product.
6. De coffeeshopexploitant werkt mee aan het preventieprogramma, zoals omschreven in de uitgave "Uitgaan en drugs" van het Trimbos instituut".
7. Een overtreding van de nieuwe criteria evenals dat gold voor de oude leidt tot het nemen van maatregelen door de gemeente, b.v. in de vorm van sluiting van de betreffende coffeeshop.

De gemeente

- De gemeente zorgt dat de aanvraag van de producent wordt getoetst aan de Wet op de Ruimtelijke ordening.
- De gemeente controleert of de bedrijfsvoering van de producent overeenkomt met de geldende milieuwetgeving en de nog te ontwikkelen aanvullende bepalingen.
- De burgemeester zorgt ervoor dat, met ingang van het jaar van inwerkingtreding, het oprollen van hennepkwekerijen (meer dan 5 planten) en het terugdringen van straathandel een hoge prioriteit krijgt. De controles van de coffeeshops worden voortgezet op basis van de nu geldende criteria. De afspraak wordt vastgelegd in de jaarplanning van de politie.
- De gemeente stelt een opsporingsambtenaar aan, die wordt gedetacheerd bij de politie. Bij de selectie zullen zowel het Openbaar Ministerie als de politie een rol vervullen. De opsporingsambtenaar controleert steekproefsgewijze de bedrijfsvoeringseisen zoals genoemd in de afspraken van de producent van cannabis nr. 8 t/m 16 en de coffeeshopexploitant nr. 1 t/m 4.
- Jaarlijks wordt een evaluatie van het experiment georganiseerd en vastgelegd.

Openbaar Ministerie

- Het Openbaar ministerie geeft de gedoogverklaring af aan de in de driehoek vastgestelde gedoogde producenten. De gedoogverklaring is een verklaring dat geen vervolging plaatsvindt van het op zichzelf strafbare feit, namelijk het bereiden etc. van verboden middelen als bedoeld in artikel 3 Opiumwet.
- Het Openbaar ministerie toetst of de producent en het personeel dat bij de producent in dienst treedt voldoen aan de persoonlijkheidseisen.
- Het Openbaar ministerie zorgt ervoor dat, met ingang van het jaar van inwerkingtreding, het oprollen van hennepkwekerijen (meer dan 5 planten) en het terugdringen van straathandel een hoge prioriteit krijgt. De controles van de coffeeshops worden voortgezet op basis van de nu geldende criteria. De afspraak wordt vastgelegd in de jaarplanning van de politie.
- Het Openbaar ministerie zorgt ervoor dat bij het intrekken van de gedoogverklaring van een producent een strafrechtelijk onderzoek wordt verricht en draagt zorg voor de eventuele vervolging.
- Het Openbaar Ministerie zorgt ervoor dat bij aanhouding van kwekers van hennep, dan wel straathandelaren snelrecht wordt toegepast.

De politie

Aan de achterdeur wordt niet gekocht!

- De politie controleert minimaal vier maal per jaar bedrijfsvoeringseisen, zoals genoemd in de afspraken van de producent van cannabis nr. 7 t/m 13 en de coffeeshopexploitant nr. 1 t/m 7. De controle wordt verricht door de bij de politie gedetacheerde opsporingsambtenaar. Bij de oogst van de cannabis wordt door de opsporingsambtenaar de hoeveelheid geschat. Ten aanzien van de andere afspraken heeft de opsporingsambtenaar een signaleringsfunctie.
- Direct na de inwerkingtreding rolt de politie strikt de hennepkwekerijen op die niet zijn gedoogd en treedt zij direct op bij straathandel. De te plannen capaciteit wordt opgenomen in de jaarplanning van de politie. De optreden tegen illegale hennepkwekerijen geschiedt, zoals te doen gebruikelijk, in samenwerking met de belastingdienst, de sociale dienst, het energiebedrijf, het BAT.
- De controles van de coffeeshops worden onverminderd voortgezet.

De arbeidsinspectie

- De arbeidsinspectie controleert of de producent zich houdt aan de regels van de Arbeidsomstandighedenwet en Bestrijdingsmiddelenwet
- De Commissie Bestrijdingsmiddelen stelt vast welke middelen voor cannabis toelaatbaar zijn en op welke wijze deze gebruikt mogen worden.

Kwaliteitscontrole

- Met het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dienen nog afspraken gemaakt te worden om te komen tot een controle op de samenstelling (THC-gehalte) en kwaliteit van het product.

GGD en Kentron

- De GGD en Kentron ontwikkelen in samenwerking een specifiek preventieprogramma en voeren deze met betrokkenen, zoals de coffeeshophouders uit. Daarbij wordt gebruik gemaakt van het programma, zoals deze wordt gepresenteerd in de nota Uitgaan en drugs van het Trimbos Instituut. Lopende preventieactiviteiten in bijvoorbeeld het onderwijs worden voortgezet.

Met betrekking tot de controles informeren de verschillende instanties elkaar structureel. Eventuele gezamenlijke controles worden overwogen. Een en ander wordt vastgelegd in een handhavingarrangement

3.c. Samenvatting

In dit hoofdstuk wordt een plan van aanpak gepresenteerd gericht op het terugdringen van de criminaliteit en overlast, het beperken van de gezondheidsrisico's en het voorkomen van problematisch gebruik. Het is onderverdeeld in de maatregelen op hoofdlijnen en de afspraken per participant. In het plan van aanpak is ook een gesloten systeem van de productie en verkoop van cannabisproducten verwerkt.

De aanpak zal alleen een bijdrage leveren aan het behalen van de doelstellingen, indien iedere participant zich strikt houdt aan de afspraken.

04/02/2013 14:04 028

4. Samenvatting

De werkgroep heeft in augustus 1999 haar opdracht van burgemeester Stekelenburg opgepakt om een plan te ontwikkelen, waarin een lokaal gesloten controleerbaar systeem is opgesloten en de voordeurregels van de gedoogde coffeeshops onverkort van kracht blijven. Het uitvoeren van het plan dient gericht te zijn op de doelstellingen, het terugdringen van criminaliteit en overlast, het beperken van gezondheidsrisico's en het terugdringen van problematisch gebruik.

Er zijn ten behoeve van het ontwikkelen van een plan een drietal onderzoeken verricht. Een verkennend onderzoek, een onderzoek naar gezondheidsrisico's en een onderzoek naar relevante wetgeving. Op basis van de onderzoeken kan worden geconcludeerd dat er sprake is van een serieus probleem in de stad Tilburg. We hebben het dan over de criminaliteit en overlast van illegale hennepwekerijen (met name huisteelt) en de gezondheidsrisico's.

Er wordt een plan gepresenteerd bestaande uit verschillende maatregelen die betrekking hebben op de productie en levering van cannabls, het beperken van gezondheidsrisico's, het ontwikkelen van een preventieprogramma en het ontwikkelen van een controle- en handhavingssysteem. Belangrijk is dat alle participanten hun verantwoordelijkheid oppakken en de afspraken strikt nakomen.

In het plan is het systeem, het op een gesloten en controleerbare wijze regelen van de productie en verkoop van cannabisproducten, opgenomen. Voor het realiseren van dit onderdeel van het plan is de medewerking van Justitie nodig, omdat het plan erin voorziet dat onder omstandigheden de productie van cannabis niet wordt vervolgd. Het besluit om al dan niet te vervolgen is een bevoegdheid van Justitie.

Agendapunt 21

D66 Tilburg

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

MOTIE ACTUEEL "TILBURG MELDT ZICH MET PLAN VOOR STARTEN EXPERIMENT GEREGLIEERDE WIETTEELT"

De raad van Tilburg, In vergadering bijeen op 18 maart 2013,

Overwegende dat:

- In augustus 1999 toenmalig burgemeester Stekelenburg opdracht heeft gegeven een plan te ontwikkelen voor een op Tilburg gericht controleerbaar systeem waarbij de voordeurregels van de gedoogde coffeeshops onverkort van kracht blijven;
- De raadscommissie Openbare Orde en Veiligheid van de Tilburgse gemeenteraad dat plan in het rapport "Aan de achterdeur wordt niet gekocht" op 25 februari 2000 heeft besproken. Het rapport voorgelegd is aan de Minister van Justitie.
- Een meerderheid van de Tilburgse Raad al menigmaal heeft uitgesproken en bij het College onder de aandacht heeft gebracht dat niet de invoering van een "wietpas" maar regulering van de achterdeur - van de productie en Inkoop van cannabis - de ervaren problemen oplost;
- De Motie Dusschooten van 3 december 2012 waarin het College de opdracht kreeg bij het kabinet te pleiten voor het bieden van de vrijheid aan gemeenten om wietteelt te reguleren en/of een gemeentelijke wietplantage op te kunnen richten, eveneens een grote raadsmeerderheid kreeg;
- Minister Opstelten in zijn brief van 04 februari 2013 (onderwerp: coffeeshopbeleid) burgemeesters oproept om hun recente plannen op het gebied van wietteelt bij hem in te dienen vóór 01 april 2013, opdat hij deze van een juridisch kader kan voorzien;
- Burgemeester Rehwinkel burgemeesters van de (zes) grote steden op 01 maart 2013 heeft uitgenodigd om in overleg te gaan en gezamenlijk op te trekken over het reguleren van cannabisteelt ;
- De gemeente Utrecht met name uit oogpunt van volksgezondheid en het beperken van gezondheidsrisico's een experiment voorstelt van gereguleerde teelt van cannabis

Draagt het College op:

- Op de uitnodiging van burgemeester Rehwinkel in te gaan en deel te nemen aan het overleg tussen burgemeesters van grote steden inzake "regulering van cannabisteelt", gezamenlijk een sterke lobby naar Den Haag (Minister Opstelten) te organiseren en gezamenlijk in overleg te

treden met het Openbaar Ministerie om experimenten op het gebied van legale wietteelt mogelijk te maken;

- Voorbereidingen te treffen voor het kunnen starten van een experiment met gereguleerde wietteelt met als mogelijke leidraad de plannen daartoe in andere steden (bijvoorbeeld Utrecht) en het plan "Aan de achterdeur wordt niet gekocht" dat eerder binnen de gemeente Tilburg is voorgesteld.
- Daarin met name het aspect van de volksgezondheid en het beperken van gezondheidsrisico's te betrekken.
- Dit plan vóór 01 april 2013 naar Minister Opstelten te sturen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens Fracties:

PvdA: Willem Bongaarts

VVD: Oscar Dusschooten

D66: Mieke Heuvelmans-Van Leuven

GL: Marc Vintges

SP: Hans Kokke

Damoclesbeleid coffeeshops en lokalen

Vastgesteld door de burgemeester van Tilburg op 10 april 2012
Gepubliceerd in Gemeenteblad 2012/17
Gepubliceerd in Stadsnieuws op 12 mei 2012

Nieuwe richtlijnen voor de toepassing van bestuursdwang ingevolge artikel 13b Opiumwet

Wijziging

Om overlast en criminaliteit die verband houden met coffeeshops en de handel in verdovende middelen tegen te gaan, zal een einde worden gemaakt aan het huidige 'open-deur-beleid' van de coffeeshops. Coffeeshops moeten kleiner en beheersbaarder worden gemaakt. Het ontstaan van zeer grote coffeeshops werkt al snel problematisch uit (zie: rapport "Geen deuren maar daden" van de Commissie Van de Donk). De aantrekkingskracht van het Nederlandse drugsbeleid op gebruikers afkomstig uit het buitenland moet worden teruggedrongen. Coffeeshops worden klein en besloten en zullen zich in hun verkoop moeten gaan richten op de lokale markt.

Per 1 januari 2012 is het gedoogbeleid voor coffeeshops dan ook aangescherpt door de toegang tot coffeeshops tot ingezetenen van Nederland van achttien jaar en ouder (het zogenaamde I-criterium) en door een lidmaatschap verplicht te stellen (het zogenaamde B-criterium). Daartoe zijn de in de Aanwijzing Opiumwet opgenomen criteria voor de beoordeling van de vraag of tegen een coffeeshop - een bij wet verboden situatie - strafrechtelijk opgetreden dient te worden aangevuld.

De handhaving van het aangescherpte beleid zal gefaseerd van kracht worden:

- per 1 mei 2012 zullen in de gemeenten van de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland het Besloten club- en het Ingezetenen-criterium worden ingevoerd, met uitzondering van het maximaal aantal leden van 2000. Het staat de gemeenten in de andere provincies vrij deze criteria ook al toe te passen
- per 1 januari 2013 wordt het maximum aantal van 2000 leden van kracht
- per 1 januari 2013 zullen het B- en I-criterium volledig in het hele land gelden
- per 1 januari 2014 wordt het Afstandscriterium van kracht

Aanpassing handhavingsbeleid

De tot voorheen in de Aanwijzing Opiumwet opgenomen gedoogcriteria worden door mij bestuursrechtelijk gehandhaafd via artikel 13 b Opiumwet. Nu er een tweetal nieuwe criteria is toegevoegd, dient mijn handhavingsbeleid daarop te worden aangepast. Dit gebeurt als volgt : Indien sprake is van overtreding van het Besloten clubcriterium (B) wordt de inrichting gesloten voor 3 maanden. Indien binnen 2 jaar hierna een 2de constatering wordt geconstateerd, wordt de inrichting gesloten voor 6 maanden. Indien binnen 2 jaar na de 2de overtreding een 3de overtreding wordt geconstateerd, wordt de inrichting gesloten voor 12 maanden.

Tot 1 januari 2013 zal bij een eerste overtreding worden volstaan met een waarschuwing en volgt na een 2de overtreding een sluiting.

Met ingang van 1 januari 2013 mag per coffeeshop tevens het aantal lidmaatschappen per kalenderjaar niet meer bedragen dan 2000. De ledenlijst is controleerbaar en bevat de naam, postcode, woonplaats en geboortedatum van een lid. Uit de in de coffeeshop aanwezige ledenlijst blijken de aanvangsdatum en vervaldatum van het lidmaatschap. Een aangegaan lidmaatschap duurt minimaal één jaar, waarbinnen geen tussentijdse opzegging mogelijk is. Er is te allen tijde een fysiek exemplaar van de actuele ledenlijst, genummerd en gerangschikt op alfabetische volgorde aanwezig in de coffeeshop. De coffeeshophouder is verplicht deze ledenlijst bij een controle aan de controlerende instantie te overhandigen.

Indien het lidmaatschap niet is aangegaan conform het hierboven vermelde wordt dat niet beschouwd als lidmaatschap en is er sprake van een overtreding van het B-criterium.

Indien sprake is van verkoop aan anderen dan Ingezetenen van Nederland (I) wordt de inrichting gesloten voor 3 maanden. Indien binnen 2 jaar een 2de overtreding wordt geconstateerd, wordt de inrichting gesloten voor 6 maanden. Indien binnen 2 jaar na de 2de constatering een 3de overtreding wordt geconstateerd, wordt de inrichting gesloten voor 12 maanden.

Tot 1 januari 2013 zal bij een eerste overtreding worden volstaan met een waarschuwing en volgt na een 2de overtreding een sluiting.

Het ingezetenschap wordt aangetoond middels een uittreksel uit de Gemeentelijke Basisadministratie van de woonplaats dat bij het aangaan van het lidmaatschap niet ouder is dan 4 weken.

gemeente Tilburg

Bij een lidmaatschap dat is aangegaan voor een periode langer dan één jaar is de coffeeshophouder verplicht na het aflopen van (telkens) een jaar lidmaatschap een nieuw uittreksel uit de Gemeentelijke Basisadministratie te verlangen van het lid, met als afgiftedatum maximaal 4 weken vóór het overleggen daarvan aan de coffeeshophouder.

Er wordt niet handhavend opgetreden indien een niet-ingezetene zich enkel (nog vóór controle) bevindt in de "neutrale zone" van de coffeeshop, zoals aangeduid op de bij de vergunning behorende tekening.

Afgezien van bovenstaande wijzigingen is de handhavingsmatrix nog op vier andere punten aangepast.

1. In de vorige handhavingsmatrix stond een kolom met "4de constatering" en deze hield in dat er na een 3de constatering de art. 43 APV vergunning (exploitatievergunning) ingetrokken kon worden. Deze kolom is er nu uitgehaald omdat de bevoegdheid om deze vergunning in te trekken los staat van de art. 13b Opiumwet bevoegdheid. Bovendien staat in art. 43 lid 2 sub a expliciet aangegeven dat de vergunning - naast de gestelde eisen in art. 39, 40 en 44 APV- ook mag worden ingetrokken als: "aannemelijk is dat de exploitant of de beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten als bedoeld in artikel 13b Opiumwet ( )". Het zou dus dubbelop zijn om deze mogelijkheid ook nog eens in het deze handhavingsmatrix op te nemen. De sluitingsmogelijkheid in artikel 43 APV is nog wel onder punt 3 "Toelichting" apart opgenomen als aandachtspunt.

2. Tenslotte zijn de gedifferentieerde hoeveelheden bij het "G-criterium" verwijderd. Dit is gedaan omdat deze naar aanleiding van één sluiting van een coffeeshop erin gezet zijn maar dat is gebleken dat deze onderverdeling niet langer noodzakelijk is.

3. In de handhavingsmatrix is de duur van de sluiting bij het "O-criterium" verhoogd. Aan het handhaven op overlast is door mij de laatste tijd meer prioriteit gegeven onder andere door het inzetten van biker teams en beveiliging bij de ingang van de coffeeshops. Een sluiting van 3 maanden bij de 1ste constatering, van 6 maanden bij de 2de en 12 maanden bij de 3de constatering sluit beter aan bij de huidige inzet van middelen bij het bestrijden van overlast. Dit geldt ook voor het aanwezig hebben van alcohol en het "A-criterium" (affichering).

4. In het oude beleid was nog sprake van "lokalen zijnde inrichtingen", dit is vervangen door "lokalen". De reden voor deze verruiming is dat nu ook lokalen die niet voor het publiek toegankelijk zijn door mij gesloten kunnen worden. Hiermee is een lacune in het Damoclesbeleid m b t. coffeeshops en woningen opgelost.

1. Reikwijdte van artikel 13b van de Opiumwet

Artikel 13b

1. De burgemeester is bevoegd tot toepassing van bestuursdwang indien in woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien woningen, lokalen of erven als bedoeld in het eerste lid, gebruikt worden ter uitoefening van de artsnijbereidkunst, de geneeskunst, de tandheelkunst of de diergeneeskunde door onderscheidenlijk apothekers, artsen, tandartsen of dierenartsen.

Artikel 13b van de Opiumwet kan worden ingezet bij overschrijding van de BIAHOJG-criteria en tegen illegale verkoop vanuit publiek toegankelijke lokalen en de daarbij horende erven. Sinds 1 november 2007 is door uitbreiding van het artikel het ook mogelijk om woningen en lokalen die niet voor het publiek toegankelijk zijn en de daarbij behorende erven te sluiten.

Bestuursdwang houdt in: daadwerkelijke sluiting van woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige de lokalen behorende erven door of vanwege de gemeente.

Het bestaande slot kan worden vervangen door een nieuw slot en de sleutel daarvan is in handen van de afdeling Handhaving. In sommige gevallen wordt de toegang met planken dichtgetimmerd.

Volgens artikel 5:32, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan het bestuursorgaan dat bevoegd is bestuursdwang toe te passen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

2. Richtlijnen

Hieronder zijn in een schema richtlijnen gegeven voor de maatregel die genomen wordt wanneer een overtreding van de Opiumwet geconstateerd wordt. De handhavingsmatrix betreft een richtlijn. De burgemeester kan hier in voorkomende gevallen van afwijken. Bij overtreding van één van de

Overtreding criterium J bij gedoogde coffeeshop (geen toegang jeugdigen en/of geen verkoop jeugdigen)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Overtreding criterium G bij gedoogde coffeeshop (geen verkoop van meer dan 5 gram softdrugs per transactie)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting

3. Toelichting

Overtreding van criteria bij gedoogde coffeeshops

De criteria zijn:

A: Geen affichering: geen reclame voor softdrugs anders dan een summiere aanduiding op het pand

H: Geen verkoop van harddrugs: deze mogen niet voorhanden zijn dan wel verkocht worden.

O: Geen overlast, zoals parkeeroverlast, geluidhinder, vervuiling en/of overlast van rondhangende klanten (het gaat hierbij om een patroon van overlast).

J: Geen toegang aan jeugdigen; onder jeugdigen wordt verstaan personen jonger dan 18 jaar. Geen verkoop aan jeugdigen; onder jeugdigen wordt verstaan personen jonger dan 18 jaar.

G: Geen verkoop van grotere hoeveelheden (gewicht) dan 5 gram per transactie; onder transactie wordt verstaan alle verkoop in één coffeeshop op één dag aan één afnemer. De exploitant mag verder geen grotere handelsvoorraad hebben dan 500 gram.

B: een besloten club: dit houdt in dat uitsluitend toegang kan worden verleend en verkocht mag worden aan leden van de coffeeshop, waarbij bepaald is dat de coffeeshop in één kalenderjaar maximaal tweeduizend lidmaatschappen mag ultgeven en dit documenteert in de vorm van een controleerbare ledenlijst. Een coffeeshop heeft maximaal 2000 leden. Het lidmaatschap is beperkt tot één coffeeshop;

I: geen lidmaatschap voor de coffeeshop voor anderen dan ingezetenen van Nederland van achttien jaar of ouder

Sluitingstijden coffeeshops

De sluitingstijden voor coffeeshops zijn geregeld in het algemene (sluitingstijden)beleid van de gemeente Tilburg. Bij de eerste overtreding krijgt men een waarschuwing en bij een volgende overtreding krijgt men een last onder dwangsom van € 5000,- opgelegd.

Bestuursdwang

Bij overtreding van de BIAHOJG-criteria, aanwezigheid van alcohol in coffeeshops of harddrugs of softdrugs in lokalen, niet zijnde een coffeeshop, past de burgemeester bestuursdwang toe en zal hij geen last onder dwangsom opleggen. Bestuursdwang is immers een meer geëigend middel om zeker te stellen dat een eind gemaakt wordt aan de overtreding van de Opiumwet en dat verdere overtredingen worden voorkomen.

Een beslissing tot toepassing van bestuursdwang moet op schrift gesteld worden. Slechts indien de situatie dermate spoedeisend is dat het bestuursofgaan de beslissing tot toepassing niet tevoren op schrift kan stellen, dan moet de opschriftstelling zo spoedig mogelijk nadat de bestuursdwang is toegepast (art. 5:24, lid 6 Awb). Slechts bij uitzondering kan sprake zijn van een dergelijke spoedeisendheid.

Verwijtbaarheid

Volgens vaste jurisprudentie speelt de persoonlijke verwijtbaarheid van de exploitant/eigenaar geen rol bij de vraag of er zich een situatie voordoet die tot sluiting van inrichting noopt. De exploitant/eigenaar is verantwoordelijk voor de gang van zaken in de door hem geëxploiteerde inrichting/lokaal.

gemeente Tilburg

onderstaande constateringen zal overgegaan worden tot een waarschuwing danwel sluiting en tenslotte tot intrekking van de vergunning. Indien er aanleiding bestaat kan een BIBOB onderzoek worden ingesteld en wordt de vergunning zo nodig ingetrokken. Ook een strafrechtelijk veroordeling kan een reden zijn om de vergunning in te trekken.

Handhavingsmatrix lokalen, niet zijnde coffeeshops			
Constatering	1ste constatering	2de constatering	3de constatering
Aanwezigheid van harddrugs in handelshoeveelheid (> 0,5 gram) en/of verkoop van harddrugs in een lokaal, niet zijnde een coffeeshop	12 maanden sluiting	24 maanden sluiting	n v t.
Aanwezigheid van softdrugs in handelshoeveelheid (>5 gram) en/of verkoop softdrugs in een lokaal, niet zijnde een coffeeshop	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Handhavingsmatrix coffeeshops			
Constatering	1ste constatering	2de constatering	3de constatering
Aanwezig hebben, verstrekken van en gebruik van alcohol in een gedoogde coffeeshop	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Overtreding handelshoeveelheid (meer dan 500 gram)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Overtreding criterium B bij gedoogde coffeeshop (geen toegang aan niet-leden)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Overtreding criterium I bij gedoogde coffeeshop (geen toegang aan niet-ingezetenen)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Overtreding criterium A bij gedoogde coffeeshop (geen afficheering)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting
Overtreding criterium H bij gedoogde coffeeshop (geen harddrugs)	12 maanden sluiting	Intrekking vergunning (art. 43 APV)	n v t.
Overtreding criterium O bij gedoogde coffeeshop (geen overlast)	3 maanden sluiting	6 maanden sluiting	12 maanden sluiting

Voornemen

Volgens artikel 4:8 van de Awb moet een bestuursorgaan dat een beschikking geeft waartegen een belanghebbende naar verwachting bedenkingen zal hebben, de belanghebbende in de gelegenheid stellen om zijn zienswijze naar voren te brengen.

Duur van de sluiting

Met de sluiting wordt bij lokalen, niet zijnde coffeeshops, beoogd de gewoonte te doorbreken van bepaalde klanten om de inrichting ten behoeve van drugsbevoorrading te bezoeken. Het doel is ook de toestroom van handelaren naar de inrichting te doen afnemen alsmede de verstoring van de openbare orde die met de toeloop van gebruikers en handelaren gepaard gaat.

Wanneer het om een gedoogde coffeeshop gaat, wordt met de sluiting beoogd de exploitant de gelegenheid te geven om zijn exploitatie op orde te krijgen en hem aan te sporen om in toekomst zich aan de geldende wetgeving te houden.

Uit de jurisprudentie blijkt dat een beleid volgens welke bij aanwezigheid of verkoop van harddrugs besloten wordt om de inrichting voor de duur van 1 jaar te sluiten, als redelijk wordt geacht. Dit geldt voor alle inrichtingen, ook voor coffeeshops.

Wanneer het gaat om de aanwezigheid van softdrugs in handelshoeveelheid of om de verkoop van softdrugs in een lokaal, niet zijnde gedoogde coffeeshop, dan wordt het lokaal gesloten voor de minimale duur van 3 maanden.
Het gebruik van softdrugs door bezoekers - niet handel - kan, indien dit op zodanig grote schaal gebeurt dat de openbare orde, de veiligheid of gezondheid in het geding zijn, tot sluiting leiden van de inrichting gedurende minimaal 3 maanden.

Artikel 43 APV

Artikel 43 APV geeft de burgemeester de bevoegdheid de vergunning in te trekken indien het aannemelijk is dat de exploitant of de beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten zoals bedoeld in artikel 13b Opiumwet of als het anderszins noodzakelijk is in het belang van de openbare orde, de aantasting van het woon- en leefklimaat daaronder begrepen. De burgemeester kan tevens bepalen dat een nieuwe vergunning voor dezelfde inrichting gedurende een termijn van maximaal 5 jaar kan worden geweigerd.

Begunstigingstermijn

Ingevolge artikel 5:24, vierde lid, wordt in de beslissing tot toepassing van bestuursdwang een termijn gesteld waarbinnen de belanghebbende de tenuitvoerlegging kan voorkomen door zelf maatregelen te nemen. De belanghebbende kan dan de inrichting zelf sluiten (en eventueel vooraf alle voorraad aan eetwaren en drank en/of andere verkoopartikelen weghalen).

Het vijfde lid bepaalt dat geen termijn hoeft te worden gegund, indien de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Wanneer er in een niet gedoogde coffeeshop sprake is van aanwezigheid van harddrugs/softdrugs in handelshoeveelheid of verkoop van harddrugs/softdrugs, dan zullen de drugs door de politie in beslag genomen worden en zal er in de meeste gevallen niet meer direct sprake zijn van een zodanig ernstige inbreuk op de openbare orde dan wel gevaar voor de veiligheid of gezondheid dat een directe sluiting zonder begunstigingstermijn geboden is. Ook in die gevallen zal dus een begunstigingstermijn gegeven moeten worden. In het algemeen zal slechts een korte begunstigingstermijn gegeven worden.

Rechtsopvolging

Dit beleid met betrekking tot de Opiumwet is gerelateerd aan de lokaliteit en niet aan de drijver/eigenaar van die lokaliteit. Waarschuwingen en maatregelen aan een exploitant/eigenaar gelden dus ook voor de rechtsopvolger van die exploitant/eigenaar. Een besluit tot toepassing van bestuursdwang Ingevolge artikel 13b van de Opiumwet is een beperkingsbesluit dat valt onder de Wet kenbaarheid publieksrechtelijke beperkingen onroerende zaken en wordt dan ook opgenomen in het gemeentelijk beperkingen register.

gemeente Tilburg

Verjaring

Indien gedurende 2 jaar na de waarschuwing of het genomen besluit geen nieuw constatering plaatsvindt, zal de zaak als afgedaan worden beschouwd. Een latere constatering zal dan gelden als een eerste constatering.

Algemeen

De richtlijnen zijn beleidsregels als bedoeld in artikel 4:81 Awb. Elke zaak vereist een afzonderlijke afweging. Bijzondere omstandigheden kunnen leiden tot een afwijking van het beleid.

Cumulatie

Een cumulatie van overtredingen kan leiden tot het overslaan van een "stap" in de matrix en het meteen nemen van een besluit zonder een waarschuwing vooraf of tot het sluiten van de inrichting gedurende een langere periode.

IVO

wetenschappelijk bureau voor
onderzoek, expertise en advies
op het gebied van leefwijzen,
verslaving en daaraan gerelateerde
maatschappelijke ontwikkelingen

De Cannabisclub als experiment

Een voorstel tot wetenschappelijk onderzoek

Drs. C. Barendregt
Dr. G.J. Meerkerk
Prof. Dr. D. van de Mheen

De Cannabisclub als experiment

Een voorstel tot wetenschappelijk onderzoek

November 2011

Drs. C. Barendregt
Dr. G.J. Meerkerk
Prof. Dr. D. van de Mheen

IVO
Heemraadssingel 194
3021 DM Rotterdam
010 4253366

Inhoud

Introductie	1
1 Inleiding.....	2
1.1 Doelstelling onderzoek	4
1.2 De drie onderzoeksdomeinen: middel, gebruiker en context	4
1.2.1 Het middel: cannabis	6
1.2.2 Het individu	7
1.2.3 De context.....	8
1.3 Onderzoeksvragen	11
2 Onderzoeksmethode.....	12
2.1 Dataverzameling in het domein het middel: cannabis	12
2.2 Dataverzameling in het domein individu.....	12
2.3 Dataverzameling in het domein context	14
2.3.1 Hoe verloopt het operationaliseringsproces ? Hoe verhouden de belanghebbenden zich tot elkaar gedurende het operationaliseringsproces?	14
2.3.2 Hoe verhouden belanghebbenden zich tot elkaar bij de exploitatie van de Cannabisclub?	14
3 Rapportage	16
4 Aanvraag METC	16
5 Wetenschappelijke begeleidingscommissie	16
6 Globale Planning	17
7 Globale Kostenraming	17
8 Referenties.....	18

Introductie

De gemeente Utrecht is voornemens een experiment uit te voeren met een zogeheten Social Cannabisclub (hierna: Cannabisclub). Aanleiding vormen de verschillende problemen waarop het huidige coffeeshopbeleid in onvoldoende mate antwoord weet te geven. Doel is een setting te creëren waarbinnen de oorspronkelijke doelstelling van de coffeeshop gerealiseerd kan worden, namelijk een mogelijkheid scheppen voor volwassen consumenten om op een rustige en veilige manier cannabis te kopen en desgewenst te gebruiken, en tegelijkertijd de beheersbaarheid van het cannabisverkooppunt te verbeteren en criminaliteit te weren.

Het basisidee van de Cannabisclub is dat er sprake is van een gesloten circuit van teelt voor eigen gebruik. De leden van de Cannabisclub worden in staat gesteld cannabis te verwerven en te consumeren waarvan de herkomst bekend en legaal is en waarvan de kwaliteit wordt gecontroleerd. De experimentele Cannabisclub zal openstaan voor een beperkt aantal recreatieve volwassen gebruikers en is kleinschalig van opzet.

Het voorliggende voorstel beschrijft een wetenschappelijk onderzoek dat tot doel heeft het functioneren van de Cannabisclub op een aantal domeinen in kaart te brengen en de effecten ervan te evalueren.

Het is nog niet geheel duidelijk hoe de Cannabisclub uiteindelijk praktisch vorm zal krijgen. Vast staat dat de Cannabisclub een gesloten circuit zal vormen van teelt en consumptie. Een deel van het onderzoek richt zich op de totstandkoming van de uiteindelijke praktische vorm, een ander onderdeel van het onderzoek richt zich op het daadwerkelijk functioneren van de Cannabisclub. De definitieve invulling van onderzoeksvragen en analysemethoden zullen deels afhankelijk zijn van de uiteindelijk gevonden vorm voor de Cannabisclub.

In hoofdstuk 1 (Inleiding) wordt een korte schets gegeven van de problematiek en wordt het internationale perspectief verkend. De inleiding besluit met de doelstelling van het onderhavige onderzoek, de motivatie voor de drie onderzoeksdomeinen en de formulering van de onderzoeksvragen. De onderzoeksvragen zijn deels evaluatief en deels descriptief van karakter.

In hoofdstuk 2 (Onderzoeksmethode) wordt per onderzoeksdomein beschreven hoe de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens die moeten leiden tot de beantwoording van de onderzoeksvragen worden verzameld en geanalyseerd. Er wordt een overzicht gegeven van de variabelen die worden onderzocht en de instrumenten (vragenlijsten) die zullen worden ingezet.

Hoofdstuk 3 betreft de rapportagevorm, hoofdstuk 4 geeft de aanvraag voor goedkeuring van het onderzoek van de METC weer, hoofdstuk 5 beschrijft de wetenschappelijke begeleidingscommissie, hoofdstuk 6 de globale planning en hoofdstuk 7 betreft een globale kostenraming.

1 Inleiding

Het Nederlandse cannabisbeleid staat onder druk. Niet alleen is er al jarenlang aanhoudende kritiek op het ontbreken van een regeling voor de achterdeurproblematiek waardoor coffeeshopondernemers genoodzaakt worden zaken te doen met illegale of zelfs criminele organisaties, ook neemt de kritiek toe dat coffeeshops niet meer de verkooppunten zijn voor lokale gebruikers en dat daarmee de coffeeshop niet meer de voorziening is waar hij voor bedoeld was: een gelegenheid voor volwassen consumenten om op een rustige en veilige manier cannabis te kopen en desgewenst te gebruiken (teneinde een scheiding van de markt voor cannabis en harddrugs te bevorderen). Coffeeshops zouden zijn uitgroeid tot moeilijk beheersbare grote cannabisverkooppunten (Van der Donk, 2009).

Het Nederlandse cannabisbeleid is, in een aantal opzichten, uniek in de wereld. Met name in de zin dat in Nederland de officiële verkoop van kleine hoeveelheden (maximaal 5 gram) cannabisproducten aan volwassenen van 18 jaar en ouder gedoogd wordt. Voor de cannabisgebruiker is daarmee het gebruik de facto gelegaliseerd.¹ In geen enkel land is vooralsnog commerciële productie, distributie, bezit en (recreatief) gebruik van cannabis officieel gelegaliseerd. Er zijn echter wel degelijk verschillende landen waar pogingen gedaan worden om het beleid ten aanzien van cannabis op een andere dan zuiver prohibitionistische wijze vorm te geven (Reuter, 2010). Portugal, bijvoorbeeld, decriminaliseerde het gebruik en bezit van alle psychoactieve middelen in 2001. Uit een onderzoek naar de gevolgen van deze koerswijziging in het drugsbeleid bleek dat de verwachte stijging van het gebruik van deze middelen uit bleef en dat er verschillende aanwijzingen waren voor een afname van het problematisch gebruik, drugsgerelateerde schade en belasting van het justitieel apparaat (Hughes & Stevens, 2010). Twee recente uitspraken van het hof in Argentinië en Colombia maken duidelijk dat er ook in Zuid-Amerika een groeiende weerstand is tegen de door de Amerikanen geleide War on Drugs. De rechters van de Hoge Raad in Argentinië oordeelden dat de straf voor het in bezit hebben van drugs voor persoonlijk gebruik ongrondwettelijk was en de rechters van de Hoge Raad in Colombia stelden dat bezit van illegale middelen voor persoonlijk gebruik niet als misdrijf mag worden beschouwd (Cozac, 2009).

De meeste landen die hervormingen in het drugsbeleid hebben doorgevoerd, hebben het bezit dan wel het gebruik van alle illegale drugs in meer of mindere mate gedecriminaliseerd. In enkele landen, waaronder België en Nederland, en enkele van de Verenigde Staten van Amerika, neemt cannabis een bijzondere positie in. Soms wordt thuisteelt voor persoonlijk gebruik toegestaan, soms gaan de wijzigingen verder. Nederland is tot nu toe het enige land waar officiële verkooppunten zijn gerealiseerd. Een hervormingsvoorstel in California zou echter nog verder zijn gegaan. Dit voorstel tot legalisering, 'Proposition 19', werd met een kleine meerderheid (53,7%) van stemmen verworpen. Het voorstel behelsde niet alleen een legalisering van het bezit en gebruik van cannabis voor meerderjarigen (21+), maar voorzag ook in regelingen omtrent thuisteelt en de regulering van en belastingheffing op commerciële productie en distributie. Hoewel het voorstel werd verworpen, kon het op z o veel steun rekenen dat het, enigszins herzien, waarschijnlijk in 2012 opnieuw in stemming zal worden gebracht (Caulkins, Kilmer, MacCoun, Pacula, & Reuter, 2011).

---

¹ Voor medische doeleinden is er het Bureau voor Medicinale Cannabis. Via dit bureau is op legale wijze cannabis te krijgen, echter niet voor recreatief gebruik of commerciële verkoop via coffeeshops.

Regulering c.q. legalisering

Regulering c.q. legalisering kan verschillende doelen dienen. Afgezien van ideologische doelen, bijvoorbeeld de vergroting van keuzevrijheid van de burger, (zie ook 'het recht op roes', (Sandelingenambacht, 2006)), kunnen de volgende doelen worden onderscheiden (Caulkins, et al., 2011):

1. Verhoging van de belastinginkomsten.
2. Ontlasting van het juridisch strafsysteem en vermindering van de daaraan gerelateerde kosten voor overheid en individu.
3. Minimalisering van zwarte markten en daaraan gerelateerde schade (corruptie, geweld).
4. Vrijmaken van justitiële en politionele capaciteiten voor andere prioriteiten.
5. Waarborging van de kwaliteit van het product cannabis.
6. Keuzevrijheid m.b.t. intoxicatie van het individu vergroten (cannabis is volgens sommigen beduidend minder riskant dan thans legale middelen als alcohol en tabak (D. Nutt, King, Saulsbury, & Blakemore, 2007; D. J. Nutt, King, & Phillips, 2010; D. J. Nutt, King, L.A., Phillips, L.D., 2010; Van Amsterdam, Opperhuizen, Koeter, Van Aerts, & Van den Brink, 2009)).
7. Beperking van de toegankelijkheid voor adolescenten. In een gelegaliseerde en gereguleerde markt zou een verbod op gebruik door jongeren volgens voorstanders van legalisering makkelijker te handhaven zijn.

Twee aspecten spelen een hoofdrol bij elke liberaliseringdiscussie: de te verwachten invloed op de prijs van cannabis en het effect op de consumptie van cannabis in de populatie. Legalisering van de productie van cannabis zal de productiekosten en daarmee de bulkprijs van cannabis sterk kunnen verlagen. Deze prijsverlaging en het wegnemen van het illegale imago van cannabis zou de consumptie fors kunnen doen stijgen (Caulkins, et al., 2011; MacCoun, 2011). Dit laatste aspect zou in Nederland overigens minder zwaarwegend kunnen zijn omdat in Nederland cannabis de facto voor de gebruiker al legaal verkrijgbaar is.

De Cannabisclub

In Nederland lijkt het grootste succes van het coffeeshopbeleid al enkele jaren achter ons te liggen en overheerst de kritiek op het uitblijven van een regeling voor de achterdeurproblematiek en de verwording van coffeeshops tot moeilijk beheersbare grote cannabisverkooppunten die niet meer het oorspronkelijke geformuleerde doel dienen (Ministerie van VWS, 2009; Van der Donk, 2009).

Het kabinet deelt de analyse van de Adviescommissie Drugsbeleid (Van der Donk, 2009) dat de coffeeshop in veel gevallen niet meer de voorziening is waar hij voor bedoeld was: een mogelijkheid voor volwassen consumenten om op een rustige en veilige manier cannabis te kopen en desgewenst te gebruiken. De ruimte om deze activiteit uit te oefenen dient, hoewel deels illegaal van karakter, ook in de toekomst te worden geboden met een beleid dat toeziet op het realiseren van een optimaal aantal coffeeshops (Ministerie van VWS, 2009). De uitdaging is gelegen in het behouden van de doelstelling van de coffeeshop ten aanzien van de gebruiker en tegelijkertijd het functioneren van de coffeeshopbranche diepgaand te veranderen waarbij de accenten liggen op beheersbaarheid en vermindering van de criminaliteit (Ministerie van VWS, 2009).

Vanuit deze achtergrond is binnen de gemeente Utrecht het idee geboren deze kritiek met een nieuw initiatief het hoofd te bieden. Dit initiatief maakt gebruik van de huidige ruimte in het coffeeshopquotum in de stad (een maximumstelsel voor zeventien gedoogbesluiten voor de detailverkoop van cannabis) en behelst de ontwikkeling van de Social Cannabisclub.

Het basisidee van de Cannabisclub is dat er sprake is van een gesloten circuit van teelt naar consumptie. De leden van de Cannabisclub zijn daarmee niet langer gedwongen cannabis van onbekende en waarschijnlijk criminele herkomst te betrekken en de kwaliteit van de cannabis kan in deze geregleerde setting worden gecontroleerd.

Het idee van een cannabisclub is niet nieuw. Ook in België en Spanje bestaan cannabisclubs, met dit verschil dat deze cannabisclubs voortkomen uit initiatieven van burgers met veelal ideologische motieven. In Spanje kweken enkele Cannabis Social Clubs in eigen beheer, en op non-profit basis, cannabis voor hun leden. Ook bij deze Cannabis Social Clubs spelen – grassroots – activistische motieven een rol (Arana, 2011). In België kweken de leden van vzw (vereniging zonder winstoogmerk) Trekt Uw Plant, eveneens op non-profit basis, volgens het principe van één plant per lid. De juridische ruimte voor deze werkwijze wordt gevormd door een Ministeriële richtlijn uit 2005, waarin de laagste prioriteit wordt gegeven aan de vervolging van het bezit van één cannabisplant, mits er geen aanwijzingen van verkoop op handel. Ingestelde vervolging door de Belgische justitie leidde tot nu toe steeds tot vrijspraak². Het Utrechtse experiment is niet een dergelijk bottom-up initiatief maar komt van de lokale politiek.

1.1 Doelstelling onderzoek

Het voorliggende onderzoeksvoorstel stelt zich tot doel het functioneren van de Cannabisclub binnen drie verschillende domeinen te evalueren met deels evaluatieve en deels descriptieve methoden. De drie onderzoeksdomeinen omvatten het middel (cannabis), de gebruiker en de context van het gebruik.

1.2 De drie onderzoeksdomeinen: middel, gebruiker en context

Volgens Zinberg (1984) kunnen gebruikspatronen, en gewenste en ongewenste effecten van het gebruik van psychoactieve middelen, worden verklaard als een resultante van de interactie tussen de eigenschappen van het middel (drug), eigenschappen van de persoon die het middel gebruikt (set) en contextuele factoren (setting), zie figuur 1.

De eigenschappen van de verschillende drugs verschillen van elkaar, bijvoorbeeld in de zin dat het ene middel een veel sterkere roes oplevert, sneller werkt of een kortere halfwaardetijd heeft dan het andere.

Het verslavingspotentiaal van de diverse psychoactieve middelen is dan ook navenant verschillend. Vergelijk bijvoorbeeld LSD en tabak en merk op dat een sterkere roes niet noodzakelijkerwijs een groter verslavingspotentiaal impliceert (West, 2006).

Voorbeelden van eigenschappen van de set, ofwel de druggebruikende persoon zijn: de gevoeligheid voor verslaving van de betreffende persoon – wat samen kan hangen met zijn of haar genetische predispositie, de persoonlijkheid van de persoon, eerdere ervaringen met en verwachtingen ten aanzien van het middel en de mentale toestand van de gebruiker.

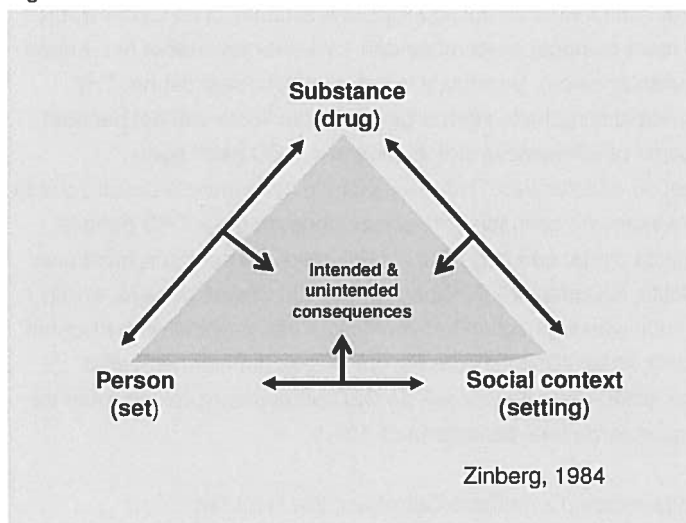
² (<http://www.trektuwplant.be/csc/trekt-uw-plant-verbijsterd-over>, accessed: 10 oktober 2011).

De setting, tot slot, heeft betrekking op de sociaal-culturele achtergrond en context waarbinnen het gebruik optreedt met bijvoorbeeld geritualiseerde handelingen, sociale normen en waarden ten aanzien van het gebruik van (bepaalde) psychoactieve middelen, alsook de legale of illegale status van het middel (O'Brien & McLellan, 1996).

Het onderzoek naar de Cannabisclub richt zich op alle drie de domeinen. Er wordt dus niet alleen gekeken naar een eventuele impact op de (psychische) gezondheid of het psychosociaal functioneren van de leden. In het experiment wordt ook de vraag gesteld of het mogelijk is de kwaliteit van het middel te beïnvloeden en de (lokale) setting vorm te geven zodat deze veilig is en geen overlast produceert voor omwonenden.

Figuur 1

Wanneer we deze drie domeinen toepassen binnen het huidige onderzoek naar het functioneren van de Cannabisclub komen we tot de volgende onderzoeksdomeinen:

- Het middel: cannabis
  - Kwaliteit (sterkte THC, CBD)
  - Zuiverheid (biologisch)
- De set, het individu
  - Feitelijk gebruik (frequentie en hoeveelheid)
  - Psychosociale gezondheid (kwaliteit van leven)
  - Verslavingsgedrag (compulsiviteit van het gebruiksgedrag)
- De setting, de context³
  - Politiek/bestuurlijk
  - Buurniveau
  - Cannabisclub als (gebruiks)setting voor de leden

³ Strikt genomen behoren familie en vrienden ook tot de context, maar deze lijken in het kader van dit onderzoek minder relevant.

In de volgende paragrafen schetsen we de problematiek die samenhangt met elk van de domeinen en welk antwoord daarop wordt verwacht van de Cannabisclub. In termen van onderzoek moeten deze verwachtingen kunnen worden vertaald in een onderzoeksvraag.

1.2.1 Het middel: cannabis

THC en CBD

Er bestaan zorgen over de kwaliteit van de illegaal in Nederland gekweekte cannabis. In de afgelopen 10 jaar is een sterke stijging van de THC concentratie gemeten (Rigter & Niesink, 2010). De stijging lijkt inmiddels gestabiliseerd tot concentraties tussen de 15 en 20% THC. Hoge THC concentraties lijken geassocieerd te kunnen worden met een verhoogde kans op schizofrenie (CAM, 2008). In het advies dat de 'lijstcommissie' (Commissie-Garretsen, 2011) heeft gedaan aan de regering en dat overgenomen is door het kabinet, wordt voorgesteld de huidige lijstensystematiek in de Opiumwet te handhaven, maar cannabisproducten met een hoger percentage dan 15% voortaan onder te brengen op lijst 1 (middelen met een onaanvaardbaar risico). Daarnaast wordt geconstateerd dat het THC gehalte ten opzichte van het CBD (cannabidiol) gehalte sterk is gewijzigd ten koste van het aandeel CBD (Rigter, 2010). THC is de werkzame psychoactieve stof in cannabis. CBD heeft geen psychoactieve werking maar modereert de effecten van THC. Kweekers in het criminele circuit zouden uitsluitend geïnteresseerd zijn in het kweken van cannabis met een zo hoog mogelijk THC gehalte. Deze ontwikkeling wordt ongunstig geacht omdat een hoge THC / CBD ratio de kans op schizofrenie zou vergroten (Fergusson, Poulton, Smith, & Boden, 2006; Rigter, 2010). Of, anders gezegd, er zijn aanwijzingen dat CBD een beschermende werking heeft in het voorkomen van psychotische klachten bij cannabisgebruik (Rigter, 2010; Zuardi, 2006). Ondanks dat het onderzoek dat hiernaar wordt gedaan nog geen 'conclusive evidence' biedt, lijkt het wenselijk de CBD percentages te vergroten tot waarden die de percentages van geïmporteerde hasj benaderen (5-10%).

Gezien het advies van de commissie Garretsen (Commissie-Garretsen, 2011) en het kabinetsvoornemen cannabis met een percentage meer dan 15% op lijst I van de Opiumwet te plaatsen, is het waarschijnlijk dat de binnen de Cannabisclub gekweekte cannabis een THC gehalte lager dan 15% zal hebben. Moeilijker is het voor de gemeente eisen te stellen aan het percentage CBD. Gezien de hierboven beschreven literatuur is het aan te bevelen te streven naar een percentage van ongeveer 5 tot 10%. Het lid van de Cannabisclub krijgt waarschijnlijk een vergelijkbare keuze aan (in NL kweekbare) cannabisvariëteiten als in een coffeeshop, mits het percentage THC de 15% niet overstijgt. Het streven om het percentage THC te laten dalen tot onder de 15% kan invloed hebben op de beleving van de effecten en op zijn beurt invloed hebben op aankoopgedrag en gebruikspatroon. Het is overigens mogelijk dat leden wel invloed krijgen op de te telen variëteiten.

Ecologische en biologische cannabis

Het tweede aspect ten aanzien van het middel betreft de verbouw van ecologisch en biologisch verantwoorde cannabis. Hoewel daar vanuit de cannabisgebruiker behoefte aan is, is het aanbod op de huidige reguliere coffeeshopmarkt vooralsnog beperkt (Rigter, 2010).

1.2.2 Het individu

Type cannabisgebruiker

Op basis van een onderzoek onder ruim 400 coffeeshopbezoekers naar blowgedrag in relatie tot de sterkte van de cannabis, onderscheiden Korf en collega's (Korf, 2004) drie typen cannabisgebruikers. Een eerste type gebruikers streeft vooral naar de sterkste roes. Dit type is vaak jonger, heeft een voorkeur voor de sterkste variant en rookt diverse cannabisjoints achter elkaar en helemaal op. De blowers in deze groep scoren relatief hoog op de DSM schaal voor cannabisafhankelijkheid. Het tweede, wat oudere type, streeft vooral naar een stabiele roes en past het blowgedrag aan aan de sterkte van de cannabis. Als zij sterkere hasj of wiet hebben, doen zij daarvan minder in de joint. Zij scoren relatief laag op de DSM schaal voor cannabisafhankelijkheid. De derde groep wordt de groep van de stabiele hoeveelheid genoemd. Ze vormen de oudste groep met de langste gebruikscarrière. In de loop der jaren hebben zij een vast gebruikspatroon ontwikkeld. Qua voorkeur voor sterkte en maaddosis zitten zij tussen de twee eerder genoemde groepen in (Korf, 2004).

Het onderscheid in typen lijkt een reflectie te zijn van de gebruikscarrières. In het begin roken jongeren veel en vaak en streven een zo sterk mogelijk roes na. Vervolgens neemt de behoefte aan sterke roes af en wordt er meer gedoseerd gebruikt. Mensen die cannabis blijven gebruiken, ontwikkelen een vast gebruikspatroon, min of meer onafhankelijk van de sterkte van de cannabis (Korf, 2004).

Het is nog onduidelijk welk type cannabisgebruiker zich aangetrokken zal voelen tot de Cannabisclub. Wanneer in de Cannabisclub de mildere varianten zullen worden gekweekt (THC $\leq$ 15%, CBD > 5%), is het, gezien de bevindingen van Korf en collega's, waarschijnlijk dat vooral de wat oudere, meer stabiele gebruikers tevreden zullen zijn met het aanbod. De jongere gebruiker die meer uit is op een sterke roes, is mogelijk minder tevreden met de geboden waar en zal mogelijk niet lang lid blijven van de Cannabisclub of parallelle inkopen (blijven) doen in reguliere coffeeshops. De vraag is of de Cannabisclub voor alle gebruikers van cannabis een aantrekkelijk alternatief vormt voor de coffeeshop. Door de leden van de Cannabisclub te bevragen op intenties en verwachtingen van het lidmaatschap krijgen we hierin meer inzicht.

Volksgezondheid

Het experiment met de Cannabisclub wordt in belangrijke mate gemotiveerd door volksgezondheidsargumenten. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen fysieke gezondheid en psychische en sociale gezondheid. Het is niet mogelijk in de huidige onderzoeksopzet, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van een controlegroep en de leden van de Cannabisclub gedurende een periode van anderhalf jaar worden gevolgd, de eventuele effecten op de fysieke gezondheid te meten. Daarvoor zou een controlegroep geformeerd moeten worden, de leden random aan beide condities moeten worden toegewezen en de onderzoekstermijn wezenlijk langer moeten zijn.

Het is echter wel mogelijk en gezien het experimentele karakter van de Cannabisclub die functioneert met toestemming van de lokale overheid, ook ethisch noodzakelijk het gedrag en welbevinden van de leden van de Cannabisclub te monitoren. Uitkomstmaten die hierbij relevant zijn, hebben betrekking op de psychische en psychosociale gezondheid en gebruikspatronen.

Hoewel een eventuele verslechtering of verbetering van de psychische of psychosociale gezondheid, of een verandering in het gebruikspatroon (bijvoorbeeld doordat de betrokkenheid (commitment) ten aanzien van het middel toeneemt), niet met zekerheid kan worden toegeschreven aan het lidmaatschap van de Cannabisclub, daarvoor zou immers ook een onderzoeksopzet met een controlegroep noodzakelijk zijn, kunnen wel aanwijzingen omtrent de causaliteit worden gevonden wanneer kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden worden gecombineerd.

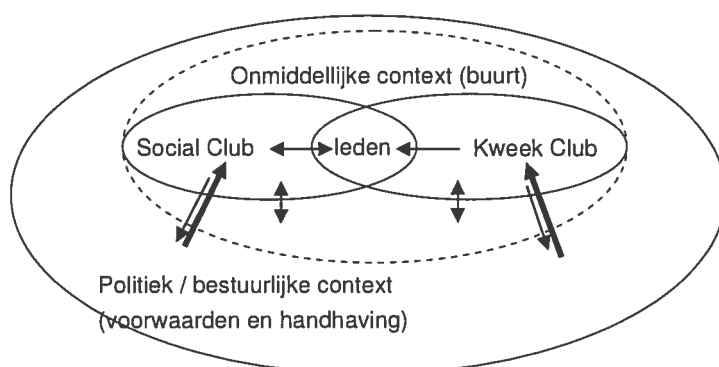
1.2.3 De context

Ten aanzien van de context zijn drie niveaus te onderscheiden, variërend van micro niveau: de plek waar het gebruik zich feitelijk afspeelt, tot het abstracte macroniveau van nationale en internationale regelgeving. In het kader van de Cannabisclub kijken we naar drie niveaus.

- De Cannabisclub
- De directe (fysieke) omgeving van de Cannabisclub (buurt)
- De politiek bestuurlijke context

Alle drie de niveaus hebben op enige manier invloed op het individu en bepalen mede de gebruikspatronen en de consequenties die het gebruik heeft (zie figuur 2).

Figuur 2: Drie contextniveaus relevant voor het onderzoek naar de Cannabisclub

De Cannabisclub

Kenmerkend voor de Cannabisclub als context is de geslotenheid van het systeem van productie en consumptie. Het gesloten model stelt de cannabisgebruiker in staat om kwalitatief goede en controleerbare cannabis te verwerven en te gebruiken. De Cannabisclub is (zijn) een fysieke ruimte(s) waarin productie en consumptie een gesloten keten vormen.

Voor de ruimte(n) waar de cannabis wordt gekweekt, gelden regels ten aanzien van (brand)veiligheid, toegankelijkheid en geluids- en stankoverlast. Het is de bedoeling dat in de Cannabisclub de geteelde cannabis vrij is van niet organische meststoffen en bestrijdingsmiddelen. Ook de afvoer van kweekresten (agrarisch afval) zal volgens de daarvoor geldende regels geschieden, bijvoorbeeld via een erkend recyclingbedrijf.

Fysiek

De ruimte waar de leden van de club samen komen om cannabis te gebruiken of te verwerven heeft een fysieke en sociale component. Denk aan het clublokaal, waar gekocht en gerookt kan worden, de ligging en oppervlakte is, hoe het is ingericht (zithoek, bar), de ventilatie en de verkoop van versnaperingen.

Sociaal

De Cannabisclub vormt ook een sociale ruimte met regels voor de onderlinge omgang en regels ten aanzien van de omgang met cannabis (en andere psychoactieve middelen). Zo vormt de Cannabisclub een ambiance, die voor de gebruiker (het lid) aantrekkelijk of minder aantrekkelijk is. Onder deze ambiance kunnen we ook het idee en de positieve waardering verstaan dat de cannabis legaal en biologisch is geproduceerd (Decorte, 2008).

Wanneer de leden⁴ zich beginnen aan te melden ontstaat er een sociale dynamiek. Het is op voorhand moeilijk te zeggen in welke richting deze dynamiek zich ontwikkelt. Het hangt in sterke mate af met welke intentie de leden zich aanmelden en ook van de manier waarop de club wordt geëxploiteerd. Eerst nadat de leden zijn geïnterviewd kunnen daarover werkhypothesen worden geformuleerd. Centrale vraag hier is: ontwikkelt de Cannabisclub zit tot een ontmoetingsplaats, afhaaloket of een mix van beide?

Cannabisgebruikers die hun cannabis via het coffeeshopcircuit betrekken, bevinden zich in een juridisch gunstige positie. Zij zijn niet strafbaar en lopen geen kans op vervolging (zoals dat in veel andere landen wel het geval is). In moreel opzicht is de situatie van de Nederlandse coffeeshop klant ambivalent. In een onbekend aantal gevallen dragen zij (ongewild) bij aan het in stand houden van criminele organisaties. Een plausibele reden om lid te worden van de Cannabisclub zou kunnen zijn dat leden met financiële uitgaven aan cannabis niet de kas van criminele netwerken willen spekken (Asmussen, 2009).

Afhankelijkheid

In de afgelopen jaren is het aantal personen dat zich met een cannabis hulpvraag bij de verslavingszorg aanmeldt, toegenomen van bijna 3.500 in 2001 naar ruim 11.000 in 2010 (Wisselink, 2011). De toename is vooral te zien in de leeftijdscategorie 35 jaar en ouder. Bijna de helft van de cannabis hulpvragers is al eerder in behandeling geweest. De toename van de hulpvraag is niet eenduidig te verklaren. Een relatie met de sterkte van de cannabis kan niet worden uitgesloten (CAM, 2008). Andere mogelijke verklaringen zijn een verbeterd en laagdrempeliger hulpaanbod en snellere doorverwijzing door de eerste lijn. Wellicht is er ook sprake van een groeiend bewustzijn van de risico's van cannabis, waardoor eerder hulp wordt gezocht (Van Laar, 2009).

Het is mogelijk dat ook leden van de Cannabisclub in meer of mindere mate cannabisafhankelijkheid ontwikkelen. De ontwikkeling van dergelijk probleemgedrag kan weliswaar niet enkel en alleen toegeschreven worden aan het lidmaatschap van de Cannabisclub, zij had zich ook buiten de Cannabisclub kunnen ontwikkelen, maar vindt wel plaats in de context van de Cannabisclub.

---

⁴ In dit onderzoeksvoorstel spreken we telkens van leden van de Cannabisclub, het is echter nog onduidelijk of de rechtspersoon van de Cannabisclub een vereniging zal worden. Overigens lijken een vereniging of consumentencoöperatie werkbare rechtsvormen die aansluiten op het gesloten karakter van de Cannabisclub en de bestaande gedoogregels van het openbaar ministerie.

De Cannabisclub zal regels voor het omgaan met dergelijke problemen moeten opstellen en binnen het onderzoek zal aandacht zijn voor de controle op de naleving van dergelijke regels.

Directe omgeving

De omgeving rondom de locaties van Club is de onmiddellijke context van de buurt. Hierin spelen veiligheids- en overlastaspecten een rol. De vestiging van Cannabisclub zal niet onopgemerkt gaan, net zomin als de vestiging van een coffeeshop onopgemerkt blijft. De vraag is of de Cannabisclub meer belastend voor een buurt zal zijn dan een coffeeshop. Het kan het ook zo zijn dat de last voor de buurt van de Cannabisclub geringer zal zijn dan van een coffeeshop. De eventuele overlast in de omgeving zal gedurende het experiment worden gemonitord.

Politiek/bestuurlijke context

De context die de operationalisering en exploitatie van de Cannabisclub sterk zal beïnvloeden is de politiek/bestuurlijke context. Het samenspel tussen gemeente(lijke diensten) en de exploitant bepaalt de uiteindelijke vorm waarin de Cannabisclub operationeel zal worden.

De initiële politieke haalbaarheid van de Cannabisclub valt buiten het bestek van dit onderzoek. Het eerste deel van het onderzoek naar de context gaat in wanneer het principiële besluit is genomen dat de Cannabisclub kan worden geoperationaliseerd. Het is denkbaar dat er geen carte blanche wordt gegeven maar dat er voorwaarden worden gesteld aan de operationalisering.

Deze voorwaarden maken deel uit van de context en worden als zodanig in het onderzoek betrokken.

Wanneer eventuele landelijke kaders duidelijk zijn, is het vervolgens aan de gemeente en de trekkers van de cannabisclub om hieraan concreet invulling te geven. De vraag is hier hoe deze belanghebbenden erin slagen de Cannabisclub vorm te geven en welke vorm het krijgt. Een nog niet te beantwoorden vraag is bijvoorbeeld hoe de relatie tussen productie en consumptie beslag zal krijgen. Krijgt elk lid zijn eigen plant, of wordt er een voorraad gekweekt die uitsluitend beschikbaar is voor leden? In het begeleidende onderzoek wordt gekeken naar verschillende betrokken partijen en hoe zij zich tot elkaar verhouden. Welke partijen zijn betrokken, vanuit welke uitgangspunten vertrekken zij, vanuit welke rationaliteit wordt er gehandeld en hoe beïnvloeden deze elkaar onderling in de loop van de onderzoeksperiode? In deze benadering is het ook mogelijk te kijken naar de rol van media en politiek. De eerste fase van dit onderzoek van de politiek / bestuurlijke context eindigt wanneer de eerste leden worden ingeschreven. De tweede fase begint bij de inschrijving van leden, wanneer de Cannabisclub operationeel wordt. De gemeente zal zich niet meer bemoeien met de inrichting en voorwaarden maar zich concentreren op de handhaving van de voorwaarden. De verhouding tussen gemeente en Cannabisclub blijft relevant, omdat incidenten in- en om de club, berichtgeving en opinies geuit in de sociale en nieuwsmedia, impact kunnen hebben op de exploitatie.

1.3 Onderzoeksvragen

Het voorgaande in ogenschouw nemend, kunnen de volgende concrete onderzoeksvragen worden geformuleerd:

1. Wat is de kwaliteit van de gekweekte Cannabis?
  - a. Wat is de verhouding tussen kwaliteit en (kost)prijs van de cannabis ?
  - b. Wat is de verhouding in hoeveelheid gekweekte en geconsumeerde cannabis?
  - c. Wat is het percentage THC en CBD?
  - d. In welke mate worden er bestrijdingsmiddelen in de cannabis aangetroffen?
2. Wat is de impact en het effect van lidmaatschap op de leden van de Cannabisclub?
  - a. Hoe ontwikkelt zich het aankoopgedrag van cannabisproducten?
  - b. Hoe ontwikkelt zich het gebruikspatroon van cannabis en andere middelen?
  - c. Hoe ervaren zij de kwaliteit van de cannabis?
  - d. Hoe tevreden zijn de verschillende typen gebruikers met de Cannabisclub?
    - i. Welke intenties en verwachtingen hebben (hadden) zij van het lidmaatschap?
    - ii. Wat vinden zij van de voorwaarden van het lidmaatschap?
    - iii. Wordt naast de Cannabisclub nog cannabis van andere leveranciers betrokken?
  - e. Hoe ontwikkelen zich de psychische en sociale gezondheid van de leden van de Cannabisclub?
3. Hoe functioneert de Cannabisclub als context en in de directe omgeving en in de politiek/bestuurlijke context?
  - a. Hoe verloopt het operationaliseringproces na (landelijke) politieke goedkeuring?
    - i. Hoe verhouden de belanghebbenden zich tot elkaar?
    - ii. Welke uitgangspunten worden gehanteerd?
    - iii. Welke doelstelling en rechtsvorm wordt gekozen en hoe worden deze geoperationaliseerd?
    - iv. Welke vorm krijgen de locaties voor productie en consumptie?
    - v. Wat is de invloed op de vorm door verschillende belanghebbenden?
    - vi. Hoe wordt vorm gegeven aan het gesloten circuit van productie en consumptie?
      1. Wat is de relatie die een lid van de Cannabisclub heeft met de geproduceerde cannabis? (eigen plant, gezamenlijke voorraad, variëteiten)
  - b. Hoe verhouden belanghebbenden zich tot elkaar bij de exploitatie van Cannabisclub
    - i. Wat is de invloed op de exploitatie door verschillende belanghebbenden? (inclusief omwonenden en leden)

2 Onderzoeksmethode

Het onderzoek naar het functioneren van de Cannabisclub is deels evaluatief (onderzoeksvragen 1 en 2) en deels descriptief van karakter (onderzoeksvraag 3).

Beide onderzoeksvormen zijn aan elkaar gerelateerd. Immers, de uiteindelijke vorm van de Cannabisclub, waarvan de totstandkoming is beschreven in het descriptieve deel van het onderzoek, stuurt de resultaten van het evaluatieve deel. De Cannabisclub is geen statische entiteit maar onderhevig aan verandering onder invloed van de bredere context.

Hieronder volgt een beschrijving van de te volgen procedures en te gebruiken instrumenten om per onderzoeksdomein de benodigde informatie te verzamelen.

2.1 Dataverzameling in het domein het middel: cannabis

In een gesloten en gereguleerd circuit van productie en consumptie is het mogelijk systematisch de kwaliteit van de geproduceerde cannabis te controleren. Driemaandelijks (bij iedere nieuwe oogst) wordt er 1 monster per vierkante meter en per variëteit genomen. Deze monsters worden in een onafhankelijk laboratorium onderzocht op relevantie concentraties: THC, CBD, bestrijdingsmiddelen (herbiciden, pesticiden, insecticiden) en andere 'gebruikelijke' schadelijke stoffen in cannabis (o.a. groei- en bloeistimulators). Indien van een variëteit meerdere monsters worden genomen geldt de gemiddelde concentratie (Aanwezige concentraties kunnen tot 10 puntprocent per plant verschillen, persoonlijke mededeling Raymond Niesink, 13-10-2011). Referentiewaarden voor de kwaliteit van de gekweekte cannabis worden gevormd door de resultaten van de cannabismonitor van DIMS (Rigter, 2010).

2.2 Dataverzameling in het domein individu

De gegevens die we in dit onderzoeksdomein verzamelen zijn merendeel kwantitatief van aard. Uit het voorgesprek met de gemeente komt naar voren dat het aantal verwachte leden van de Cannabisclub tussen 50 en 150 (maximaal) leden zal bedragen. Dit aantal is groot genoeg om statistiek mee te bedrijven. Er zullen drie metingen worden verricht. Dit stelt ons in staat ontwikkelingen in de tijd te beschrijven. Zo kunnen we nagaan hoe het gebruikspatroon van een lid zich in anderhalf jaar heeft ontwikkeld, mits deze op het eerste en laatste meetmoment lid is van de club. Het is niet waarschijnlijk dat de leden zich allen op hetzelfde moment zich zullen aanmelden. Leden die zich later aanmelden, kunnen over een korte periode volgen.

Bij ieder lid zal aan een drietal metingen worden gedaan:

- T_0 : bij aanmelding bij de Cannabisclub. Binnen 2 weken na aanmelding worden verschillende vragenlijsten ingevuld en een semigestructureerd interview afgenomen.

Aan de orde komt:

- Aankoopgedrag van cannabis (locatie, hoeveelheid, soort en prijs)
- Cannabisgebruik en middelengebruik algemeen
  - Type gebruiker
- Psychische en sociale gezondheid

- T₁: zes maanden na aanmelding
  - Aankoopgedrag van cannabis (locatie, hoeveelheid, soort en prijs, parallelle aankoop reguliere coffeeshops c.q. niet gedoogde verkooppunten)
  - Cannabisgebruik en middelengebruik algemeen
    - Type gebruiker
  - Psychische en sociale gezondheid
  - Tevredenheid met de Cannabisclub
    - Kwaliteit cannabis
    - Sfeer van de Cannabisclub
    - Frequentie en doel bezoek cannabisclub
- T₂: achttien maanden na aanmelding
  - Aankoopgedrag van cannabis (locatie, hoeveelheid, soort en prijs, parallelle aankoop reguliere coffeeshops c.q. niet gedoogde verkooppunten)
  - Cannabisgebruik en middelengebruik algemeen
    - Type gebruiker
  - Psychische en sociale gezondheid
  - Tevredenheid met de Cannabisclub
    - Kwaliteit cannabis
    - Sfeer van de Cannabisclub
    - Frequentie en doel bezoek Cannabisclub

Leden die uit de Cannabisclub treden of langer dan 8 weken de club niet bezoeken zullen geïnterviewd worden over hun motivatie de club te verlaten.

Voor de dataverzameling zal zo veel mogelijk gebruik gemaakt worden van bestaande vragenlijsten.

Daaronder:

- (delen van) De MATE (Schippers, Broekman, Buchholz, Koeter, & Brink, 2010) om druggebruik en eventuele verslavingsproblematiek in kaart te brengen
- De Cannabis Use Disorders Identification Test (Adamson, 2003) om cannabisgebruik en afhankelijkheid te meten
- Bestaande schalen om eenzaamheid, depressie en zelfwaardering in kaart te brengen als indicatie voor psychosociaal welbevinden (Kandel & Davies, 1982; Rosenberg, 1989; Russell, 1996)

Voor vragen die niet met standaard instrumenten kunnen worden uitgevraagd, zullen voor dit onderzoek worden ontwikkeld.

De vragenlijsten zullen worden afgenomen in face-to-face interviews. Deze methode heeft de voorkeur boven, bijvoorbeeld, een on-line enquête omdat de ervaring leert dat door het opgebouwde contact met interviewer en geïnterviewde de kans op deelname aan vervolgmetingen wordt vergroot.

Analysemethode domein individu

De met de vragenlijsten verzamelde gegevens worden ingevoerd in het statistisch analyseprogramma (SPSS^{Stm}). Aan de hand van rechte tellingen wordt een beschrijving van de doelgroep gegeven. Met behulp van statistische toetsen (T-test, chi-kwadraat) zullen verschillen tussen de verschillende meetmomenten op statistische significantie worden getest.

2.3 Dataverzameling in het domein context

2.3.1 Hoe verloopt het operationaliseringsproces? Hoe verhouden de belanghebbenden zich tot elkaar gedurende het operationaliseringsproces?

Dit deel van het onderzoek heeft het karakter van een *case study*. Op meerdere niveaus worden data verzameld over het te bestuderen fenomeen (Braster, 2000). De beschikbare databronnen zijn kwalitatief van aard. Het gaat om documenten, vergaderingen, opinies en handelingen. De onderzoekers zullen door middel van half open interviews met belanghebbenden, het volgen van lokale en landelijke nieuwsmedia en analyse van relevante gemeentelijke documenten het proces in kaart brengen. Verder zullen onderzoekers (selectief) aanwezig zijn bij gesprekken tussen belanghebbenden en daar observaties doen. Zij zullen bezoeken afleggen aan de locatie(s) van de Cannabisclub waar zij observaties doen en informele gesprekken voeren. Interviews zullen zoveel mogelijk worden opgenomen en *ad verbatim* uitgewerkt. Observaties en informele gesprekken vinden hun weerslag in veldnotities.

Vanaf het moment dat er politieke ruimte is om de Cannabisclub op te zetten, zal het proces van operationeel maken en exploitatie worden gevolgd. De bedoeling is dit proces in kaart te brengen door de ogen van verschillende belanghebbenden. Het gaat hier om de gemeente, waaronder de verantwoordelijke wethouder, en verschillende beleidsdisciplines (juridisch, openbare orde en volksgezondheid), de beoogde exploitant, handhavende diensten (justitie, politie, brandweer) en omwonenden voor zover die worden betrokken. Een belangrijk aspect is de aanpassing van de gedoogcriteria (AHOJ-g+: Geen: Affichering, Harddrugs, Overlast, Jongeren, Grote hoeveelheden (verkoop en voorraad)).ten einde de Cannabisclub te kunnen laten functioneren. Het is te verwachten dat de Cannabisclub belangstelling van nieuwsmedia zal krijgen en dat dit het operationeel maken kan beïnvloeden. Ook deze invloed zal zoveel mogelijk worden meegenomen in het onderzoek.

De Cannabisclub zal waarschijnlijk worden opgedeeld in een sociale club (consumptie) en een kweekclub (productie). Het gaat in beide gevallen zowel om de fysieke als de sociale aspecten zoals de locatie, de inrichting en huisregels.

2.3.2 Hoe verhouden belanghebbenden zich tot elkaar bij de exploitatie van de Cannabisclub?

De aanpak van het volgen van de exploitatie wordt ook als een *case study* benaderd. Er zijn geen cijfermatige bronnen beschikbaar, anders dan bijvoorbeeld het turven van klachten, incidenten en in- en uitstroom van leden. Om de gang van zaken in en in relatie tot de exploitatie van de Cannabisclub te volgen is een kwalitatieve aanpak geëigend.

Wanneer de Cannabisclub operationeel is geworden, blijven toezicht houdende instanties de gang van zaken monitoren en bijsturen. Daarnaast gaat de Cannabisclub ook een zekere zichtbaarheid krijgen in de buurt door aanloop van leden. De vraag is of en hoe de contacten tussen belanghebbenden zich ontwikkelen tot een werkbare verhouding. Hoe verlopen de controles van de gemeente? Hoe reageert de Cannabisclub op aanwijzingen van de gemeente? Belanghebbenden zijn ook de leden van de club. Hoe worden ze geworven? Aan welke regels worden ze onderworpen?

Welke relaties gaan ze onderling aan? De leden hebben ook een belang in de Cannabisclub en kunnen als belanghebbenden mogelijk ook invloed uitoefenen op het reilen en zeilen van zowel de sociale club als de kweek club. Hoe waarderen de leden de Cannabisclub ten opzichte van eerdere ervaringen in bijvoorbeeld een reguliere coffeeshop? Wat vinden de leden van de kwaliteit van de cannabis? Hebben ze invloed op de gekweekte variëteiten? Hoe wordt gereageerd op mislukte oogsten (door exploitant en leden)? Belanghebbenden zijn ook de omwonenden van de locaties van de Cannabisclub. In principe is hun bemoeienis gering. Echter, gezien het experimentele karakter van de Cannabisclub is een respons vanuit de buurt niet uit te sluiten (Not In My Back Yard, NIMBY). Op voorhand is niet te zeggen hoe intensief de buurt bij de vestiging en exploitatie betrokken raakt. Wanneer de Cannabisclub eenmaal loopt, is het monitoren van klachten voldoende. Eventueel worden gesprekken gevoerd met sleutelinformanten.

We onderscheiden drie perioden van onderzoek, analoog aan de drie meetmomenten waarbij de leden van de club worden geïnterviewd. Door middel van half open interviews, observaties en informele gesprekken met een tiental belanghebbenden en de analyse van relevante documenten wordt een beeld geschetst van hoe de Cannabisclub functioneert. Belanghebbenden zijn de ambtenaren van gemeente en gemeentelijke diensten, medewerkers van politie en justitie, de exploitant, leden van de club. Ook wordt het functioneren van de Cannabisclub nagevraagd in het vragenlijstonderzoek dat onder de leden wordt gehouden. Ten aanzien van het functioneren van de Cannabisclub in de buurt worden incidenten en klachten rondom de locaties van de Cannabisclub bijgehouden (analyse reguliere klachtenregistratie wijkbureau) en worden eventueel aanvullende interviews met sleutelinformanten (politie) gehouden.

Analysemethode domein context

De basis van de kwalitatieve analyse is gegrond in een stakeholder benadering. Het idee van de Cannabisclub is niet onomstreden. Zelfs wanneer er voldoende politieke ruimte is om dit experiment te starten, zullen belanghebbenden (stakeholders) de ontwikkeling van het experiment elk vanuit zijn of haar eigen belang kritisch volgen en waar mogelijk bijsturen.

De verzamelde gegevens zullen op belangen, uitgangspunten en machtsposities worden geanalyseerd.

De data worden ingevoerd en geordend met behulp van het kwalitatieve data analyseprogramma Nvivo 8 ®. De analyse geschiedt door de methode van constante vergelijking (Boeije, 2010; Wester, 1995).

3 Rapportage

De resultaten van het onderzoek worden in verschillende deelrapportages openbaar gemaakt. Er wordt gerapporteerd over het operationeel maken van de Cannabisclub. Tussentijdse rapportages worden gemaakt naar aanleiding van de drie meetmomenten onder de leden van de club. Gedrag en gebruikspatronen van de leden van de Cannabisclub staan centraal, met in achtneming van de wisselwerking met het middel en de context. In de eindrapportage worden de resultaten van de drie meetmomenten geïntegreerd. De eindrapportage wordt opgeleverd in de maanden na het laatste meetmoment.

4 Aanvraag METC

De aanmelding bij de Medisch Ethische ToetsingsCommissie (METC) van de Erasmusuniversiteit is in voorbereiding (medio oktober 2011). Het oordeel van de toetsingscommissie kan invloed hebben op onderdelen van de onderzoeksopzet. Wanneer er aanwijzingen vanuit de METC worden gegeven, zullen deze hoogstwaarschijnlijk betrekking hebben op het domein van het individu.

5 Wetenschappelijke begeleidingscommissie

Er zal voor dit onderzoek een wetenschappelijke begeleidingscommissie worden samengesteld, bestaande uit wetenschappers die hebben gepubliceerd over cannabis, cannabisgebruik en cannabiskweek en/of die hebben gepubliceerd over implementatie van controversiële voorzieningen.

6 Globale Planning

De looptijd van het onderzoek is sterk afhankelijk van de snelheid van de het operationeel worden van de Cannabisclub. Uitgaande van een aanlooperperiode van 6 tot 12 maanden, zal de looptijd, tot oplevering van de eindrapportage, 36 maanden bedragen.

Tabel 1. Globale planning

Fase	Duur	Activiteiten
Aanlooperperiode	6-12 maanden	- evaluatie operationaliseringproces - samenstelling begeleidingscommissie - 1e rapportage
T0	6 maanden	- steekproeven en analyse cannabis - afname vragenlijsten leden - evaluatie functioneren Cannabisclub
T1	6 maanden	- steekproeven en analyse cannabis - afname vragenlijsten leden - evaluatie functioneren Cannabisclub - 1e tussentijdse rapportage
T2	6 maanden	- steekproeven en analyse cannabis - afname vragenlijsten leden - evaluatie functioneren Cannabisclub - 2e tussentijdse rapportage
Eindrapportage	6 maanden	- finale analyse en eindrapportage
Totaal	30-36 maanden	

7 Globale Kostenraming

De totale kosten van het onderzoek, bij een maximale looptijd van 36 maanden bedragen naar schatting 300.000 euro. In dit bedrag zijn de volgende kosten begrepen:

Personeelskosten (doorlooptijd 36 maanden)	2,5 jaar onderzoeker 0,6 fte 2,5 jaar projectleiding 0,1 fte 2,5 jaar hoogleraar PM
Laboratoriumkosten	PM
Respondentvergoeding	PM
Kosten begeleidingscommissie	PM
Reiskosten	PM
Kosten rapportage	PM

8 Referenties

- Adamson, J. D. S., J.D. (2003). A prototype screening instrument for cannabis use disorder: The Cannabis Use Disorders Identification Test (CUDIT) in an alcohol -dependent clinical sample. . *Drug and Alcohol Review* 22(3), 309-315.
- Arana, X., & Sanchez, V.M., (2011). Cannabis cultivation in Spain - The case of cannabis social clubs. In T. Dekorte, Potter, G.R., Bouchard M., (Ed.), *World Wide Weed - Global trends in cannabis cultivation and its control*. Farnham (UK), Burlington (US): Ashgate.
- Asmussen, V. (2009). *Domestic cannabis cultivation in Denmark - A matter of identity and sociality?*. Paper presented at the Third annual conference of the International Society for the study of Drug Policy.
- Boeije, H. (2010). *Analysis in Qualitative Research*. London: Sage.
- Braster, J. F. A. (2000). *De kern van casestudies*. Assen: van Gorcum.
- CAM (2008). *Riscoschatting cannabis 2008*. Bilthoven: RIVM.
- Caulkins, J. P., Kilmer, B., MacCoun, R. J., Pacula, R. L., & Reuter, P. (2011). Design considerations for legalizing cannabis: lessons inspired by analysis of California's Proposition 19. *Addiction*, no-no.
- Commissie-Garretsen (2011). *Drugs in Lijsten. Rapport van de Expertcommissie Lijstensystematiek Opiumwet. zonder plaats: zonder uitgever.*
- Cozac, D. (2009). Rulings in Argentinean and Colombian courts decriminalize possession of small amounts of narcotics. *HIV/AIDS Policy Law Rev*, 14, 54-55.
- Decorte, T. (2008). Domestic marihuana cultivation in Belgium: on (un)intended effects of drug policy on the cannabis market In D. J. Korf (Ed.), *Cannabis in Europe: Dynamics in perception, policy and markets* (pp. 69-85). Lengerich: Pabst Science Publishers.
- Fergusson, D. M., Poulton, R., Smith, P. F., & Boden, J. M. (2006). Cannabis and psychosis. *British Medical Journal*, 332(7534), 172-175.
- Hughes, C. E., & Stevens, A. (2010). What Can We Learn From The Portuguese Decriminalization of Illicit Drugs? *British Journal of Criminology*.
- Kandel, D. B., & Davies, M. (1982). Epidemiology of depressive mood in adolescents: an empirical study. *Archives of General Psychiatry*, 39(10), 1205-1212.
- Korf, D. J., Wouters, M., Benschop, A., Ginkel, P van., (2004). *Sterke Wiet. Blowgedrag, schadelijkheid en afhankelijkheid van cannabis*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- MacCoun, R. J. (2011). What can we learn from the Dutch cannabis coffeeshop system? *Addiction*.
- Ministerie van VWS (2009). *Hoofdlijnenbrief Drugsbeleid (VGP/ADT 2955486)*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport.
- Nutt, D., King, L. A., Saulsbury, W., & Blakemore, C. (2007). Development of a rational scale to assess the harm of drugs of potential misuse. *Lancet*, 369(9566), 1047-1053.
- Nutt, D. J., King, L.A., Phillips, L.D., (2010). Drug harms in the UK: a multicriteria decision analysis. *The Lancet*, 376(9752), 1558-1565.
- O'Brien, C. P., & McLellan, A. T. (1996). Myths about the treatment of addiction. *Lancet*, 347(8996), 237-240.
- Reuter, P. (2010). Marijuana Legalization: What Can Be Learned from Other Countries? http://www.rand.org/pubs/working_papers/2010/RAND_WR771.pdf.
- Rigter, S., & Niesink, R., (2010). THC-concentraties in wiet, nederwiet en hasj in Nederlandse coffeeshops (2009-2010). Utrecht: Trimbos-instituut.
- Rosenberg, M. (1989). *Society and the Adolescent Self-Image*. (Revised edition ed.). Middletown: Wesleyan University Press.
- Russell, D. W. (1996). UCLA Loneliness Scale (Version 3): Reliability, validity, and factor structure. *Journal of Personality Assessment*, 66(1), 20-40.
- Sandelingenambacht, C. W. M. v. (2006). Extase. Drugs en het schadebeginsel. *Justitiële verkenningen*(1), 89-110.
- Schippers, G. M., Broekman, T. G., Buchholz, A., Koeter, M. W. J., & Brink, W. v. d. (2010). Measurements in the Addictions for Triage and Evaluation (MATE): an instrument based on the World Health Organization family of international classifications. *Addiction*, 105(5), 862-871.
- Van Amsterdam, J., Opperhuizen, A., Koeter, M., Van Aerts, L., & Van den Brink, W. (2009). *Ranking van drugs Een vergelijking van de schadelijkheid van drugs*. Bilthoven: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).
- Van der Donk, W., (chair) (2009). *Geen deuren maar daden*. Den Haag: Adviescommissie Drugsbeleid (commissie van de Donk).
- Van Laar, M. W., Cruts, A.A.N., Ooyen-Houben, M.M.J. van., Meijer, R.F., Brunt, T. (2009). *Nationale Drug Monitor 2009*. Utrecht: Trimbos-instituut.
- West, R. (2006). *Theory of Addiction*. London: Blackwell Publishing.
- Wester, F. (1995). *Strategieen voor kwalitatief onderzoek*. Bussum: Couthinho.

Wisselink, D. J., & Ouwehand, A.W., (2011). 15 jaar cannabis hulpvraag in Nederland. Belangrijkste ontwikkelingen van de hulpvraag voor cannabisproblematiek in de verslavingszorg 1995-2009. Houten: Stichting Informatievoorziening Zorg.

Zinberg, N. E. (1984). Personality and Social Learning: The Theory of Controlled Drug Use (Chapter 6) *Drug, Set and Setting: The Basis for Controlled Intoxicant Use*. New Haven: Yale University Press.

Zuardi, A., Crippa, J., Hallak, J., Moreira, F., Guimaraes, F., (2006). Cannabidiol, a cannabis sativa constituent as an anti psychotic drug. *Braz. Med. Biol. Es*, 39, 421-429.

Motie 51 van 2012

Aangenomen met hoofdelijke stemming, 16 vóór
Tegen stemden: vol Brink, de Bruyn, Kout Hoopd, Marckenbroek
Kouf, Sintenie, Eggermont, vol Hulst, Grogaine, v Ikel, v Oubergen, Teske, Vos

~~Beryl Breijer~~

MOTIE

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad

Geachte voorzitter,

Hierdoor delen wij u mede dat wij onder verwijzing naar artikel 41 van het Reglement van Orde een motie 'vreemd aan de orde van de dag' indienen voor de raadsvergadering van 13 december 2012. De motie heeft betrekking op het onderwerp 'Wietteelt'.

De tekst van de motie luidt:

De raad constateert:

- Met het schrappen van het 'B-criterium' een liberaler/progressiever coffeeshopbeleid wat dichterbij komt;
- Een aantal burgemeester bij het kabinet heeft aangedrongen op het geven van de mogelijkheid aan gemeenten om de wietteelt te reguleren;
- Eventuele problemen rondom coffeeshops grotendeels zijn te herleiden tot de illegale teelt die goeddeels in handen is van de georganiseerde criminaliteit;
- Coffeeshops hierdoor impliciet worden gedwongen zaken te doen met criminelen en er hierdoor willens en weten crimineel geld ontstaat;
- De illegale teelt in talloze situaties zorgt voor sociale ontwrichting c.q. uitbuiting van sociaal zwakkeren;
- Illegaal geteelde wiet kwalitatief lastig tot niet te controleren is, met mogelijk nadelige gevolgen voor de gezondheid van de gebruiker;

Is van oordeel dat:

- Met gereguleerde wietteelt (of een gemeentelijke wietplantage) de bevoorrading van coffeeshops uit de illegaliteit wordt gehaald en er controle kan komen op de kwaliteit van de wiet;
- Door gereguleerde teelt de georganiseerde criminaliteit op dit vlak in enige mate de wind uit de zeilen kan worden gehaald;
- Door de regulering tevens mogelijkheden kunnen ontstaan (via EU) tot verdere fiscalisering van de wiet- en coffeeshop-branchen;

en verzoekt het college van Burgemeester & Wethouders:

- Bij het kabinet te pleiten voor het bieden van de vrijheid aan gemeenten om wietteelt te reguleren en/of een ~~gemeentelijke wietplantage~~ te kunnen ~~richten~~ certificeren

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Een aantal gemeenten en daarmee de burgemeesters van Rotterdam, Tilburg, Eindhoven en Utrecht hebben bij het kabinet aangedrongen op het geven van de mogelijkheid aan gemeenten om de

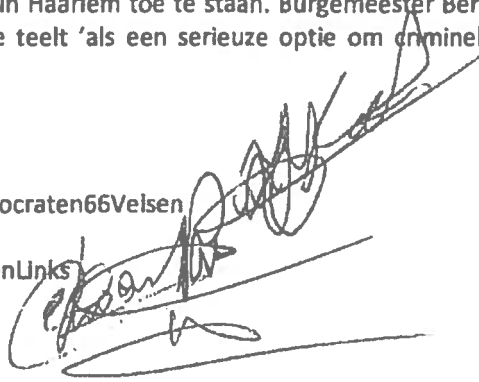
wietteelt te reguleren. Het gaat hierbij om de mogelijkheid om een proef met gereguleerde wietteelt uit te kunnen werken. Hierbij wordt o.a. gedacht om een vereniging op te richten voor volwassen wietgebruikers die op een gereguleerde en gecontroleerde manier wiet kunnen telen zodat de rol van criminelen is uitgespeeld en overlast in de wijken afneemt. Illegale inkoop leidt tot teelt op illegale plekken en gevaarlijke situaties. Het aftappen van elektriciteit is namelijk een gevaar voor de omgeving en er is ook geen zicht op gezondheidsaspecten. Bij gereguleerde teelt kunnen coffeeshops legaal inkopen en is er controle op de kwaliteit en het THC-gehalte. De gemeenten dienen de vrijheid te krijgen om zelf wiet te kunnen telen om zo de hypocriete situatie aan de achterdeur van de coffeeshop structureel aan te pakken.

In Haarlem is twee jaar geleden met grote meerderheid van de raad al een motie aangenomen om een wietweek experiment in Haarlem toe te staan. Burgemeester Bert Schneider ziet nu ook sinds vorige week gecontroleerde teelt 'als een serieuze optie om criminelen de wind uit de zeilen te nemen'.

11 december 2012

Hülya Kat
~~x Beryl Dreijer~~
Reina de Haan
Leo Kwant
Mireille Koedijker

Democraten66Velsen
~~-BD-~~
GroenLinks
LGV
SP

Motie

2013 11:30 051

Voorstel#

Motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp.

De raad van de gemeente Zwijndrecht in vergadering bijeen d.d. 18 december 2012

Onderwerp:

Gereguleerde wietteelt Zwijndrecht

De raad,

Gehoord hebbende de beraadslaging,

overwegende, dat een aantal burgemeesters er bij het kabinet op heeft aangedrongen om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de wietteelt te reguleren;

overwegende, dat met gereguleerde wietteelt de bevoorrading van coffeeshops uit de illegaliteit wordt gehaald en er zo controle kan komen op de kwaliteit van de wiet;

roept de burgemeester op om zich in te spannen om de gemeente Zwijndrecht pilot gemeente te laten zijn voor gereguleerde wietteelt.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam,
D66

W. van der Does

GL

Kees de Keizer

